

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

10^E JAARGANG

WOENSDAG 30 DECEMBER 1925

No. 522

INHOUD

	Blz.
DE SCHEEPSMETINGS-CONFERENTIE VAN PARIJS door <i>Mr. G. van Slooten Azn.</i>	1136
Gewone en Buitengewone Uitgaven II (Slot) door <i>Prof. Mr. A. van Gijn</i>	1137
De Rotterdamse Haven door <i>J. Brautigam</i> , met Na- schrift door <i>C. Vermey</i>	1139
De Handel van Nederland en Nederlandsch-Indië met China door <i>H. Dunlop</i>	1140
De opwekking van elektrische energie in de provincie Limburg door <i>Ir. B. S. van Zanten</i>	1141
De Nederlandsche Uitvoermaatschappij IV (Slot) door <i>K. Huijsinga</i>	1142
AANTEKENINGEN:	
De uitzetting der publieke en semi-publieke gelden in Duitschland	1145
Credietbank voor Nederlandsch-Indische gemeenten en ressorren	1146
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1147—1154
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN
Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN
COMMISSIE VAN ADVIES.

J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerde leden: *Prof. Mr. D. van Blom;*
Prof. Mr. H. R. Ribbuis.

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*
Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20.—. Buitenland en Koloniën f 25,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

29 DECEMBER 1925.

De geldmarkt verkeerde deze week in een moeilijke positie. Enerzijds was er wederom een groot aanbod van callgeld. Voor 1¼ pCt. werd er afgedaan; maar meestal was het ongeplaatste bedrag belangrijk grooter dan de bedragen, die plaatsing konden vinden. Aan de andere zijde stond een goede vraag voor geld op iets langeren termijn, waaraan niet voldaan kon worden. Particulier disconto steeg al spoedig tot 3½ pCt. voor wissels met drie handteekeningen; terwijl voor wissels met twee handteekeningen herhaaldelijk een rente van 3¼ pCt. werd toegestaan. Ook de prolongatierente liep weder op; Woensdag en Donderdag werd 4 pCt. genoteerd en op den eersten werkdag na de feestdagen werd zelfs voor 4¼ en 5 pCt. afgedaan.

* * *

De weekstaat van De Nederlandsche Bank vertoont een geringe toename der credietoperatiën; de post

binnenlandsche wissels geeft een verhooging van bijna f 0,9 miljoen, de post beleeningen een stijging van bijna f 0,8 miljoen te zien. Een geringe toename van bijna f 0,1 miljoen van den post papier op het buitenland wordt vrijwel gecompenseerd door een ongeveer gelijke afname van den post diverse rekeningen onder het actief. Andermaal vertoont de post gouden munt een daling, thans van bijna f 4,4 miljoen. Ook ditmaal staat het Rijk bij de bank niet in voorschot; terwijl ook geen schatkistpapier rechtstreeks bij de bank blijkt te zijn ondergebracht.

De passiefzijde der balans vertoont een vrij belangrijke verschuiving in de drie posten bankbiljetten en bankassignatiën in omloop en rekening courant-saldi, waarvan de eerste een toename van bijna f 11,3 miljoen aanwijst, de tweede een toename van bijna f 1,7 miljoen en de laatste een daling van bijna f 16,6 miljoen; in die afname deelt het saldo van het Rijk voor bijna f 6,5 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met bijna f 4,3 miljoen.

Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 51.

* * *

De omzetten op de wisselmarkt waren in deze korte berichtperiode zeer gering. Met het oog op de feestdagen krompen de zaken sterk in, en schommelingen van betekenis kwamen bijna niet voor. Ponden waren iets flauwer; de overige goudwissels bleven vrijwel onveranderd. Ook in de andere wissels kwam niet veel verandering, alleen Fransche francs schommelden nog steeds vrij sterk. De omzetten krompen echter ook in deze valuta sterk in.

LONDEN, 28 DECEMBER 1925.

De Kerstdagen en het naderende einde van het jaar doen ieder jaar een zeer belangrijke gedschaarschte in de markt ontstaan. De markt neemt deze schaarschte echter zeer kalm op daar men weet, dat in deze dagen van het jaar altijd zonder uitzondering de Bank van Engeland het leeuwendeel van de bijzondere geldbehoeften voor hare rekening moet nemen. Donderdag 11. werd dan ook reeds een belangrijk bedrag van de Bank van Engeland geleend, dat in de eerstvolgende dagen nog door groote bedragen gevolgd zal worden.

Disconto bleef de geheele week zeer vast op 4½ pCt. De schatkistpromessen werden Vrijdag zelfs tegen een fractie boven dat percentage toegewezen. Uit het verloop van de eerste weken van Januari zal nu moeten blijken of de goudvraag en de duurder prijzen van geld in de andere centra, voornamelijk New York, zich blijven handhaven, waarnaar de discontopolitiek zich hier dan definitief zal moeten richten.

New York en Amsterdam noteeren heden resp.: 4,85½; 12,06½.

DE SCHEEPSMETINGS-CONFERENTIE VAN PARIJS.

Op den 27 November 1925 is te Parijs eene Europeesche conventie betreffende de meting van binnenvaartuigen tot stand gekomen. Zij is het resultaat van beraadslagingen gevoerd in eene conferentie door den Volkenbond bijeengeroepen en waaraan nagenoeg alle Europeesche staten hebben deelgenomen. Ook niet-leden van den Volkenbond, o.a. Sowjet-Rusland en Duitschland, waren vertegenwoordigd.

Onze Regeering had den scheepsbouwkundigen ingenieur A. van Driel en den ondergeteekende afgevaardigd.

De Volkenbond, en meer in het bijzonder zijne Commission technique pour les communications et le transit, heeft zich een internationale uniforme regeling van het Europeesche binnenscheepvaartrecht ten doel gesteld. Van het standpunt van den Volkenbond bezien, brengt dit streven verschillende voordelen. Het houdt de belangstelling gaande, het verschaft interessant werk, het biedt gelegenheid tot conferenties, waar afgevaardigden van geallieerde, centrale en neutrale rijken kunnen discussieeren over een tamelijk onschuldig onderwerp en daarbij elkander kunnen leeren waardeeren niet alleen als deskundigen maar ook als menschen. Door de individueele leden van den Volkenbond, evenwel, moet het werkprogramma ook nog van een andere zijde worden bezien. Immers van hen wordt gevraagd, dat zij ter bevordering van een internationaal verkeer, ook over wateren, welke hunne schepen niet plegen te bevaren, zullen treden tot een regeling, bij het opstellen waarvan niet uitsluitend met hunne belangen is rekening gehouden, maar waarbij deze zijn ingesmolten in een Europeesch compromis. Zij hebben telkens te overwegen of het in gang houden der werkzaamheden van den Volkenbond op niet-politiek terrein en de voorgespiegelde vereenvoudigingen van het internationaal verkeer opwegen tegen de offers, welke van hen worden gevraagd. Zij hebben bovendien rekening te houden met reeds bestaande overeenkomsten, gesloten tusschen landen, die bij het verkeer over een bepaalden binnenvaartweg gemeenschappelijke belangen hebben.

Zij kunnen dit doen met te meer vrijmoedigheid omdat het zeer de vraag is of de regeling van het internationaal binnenvaartrecht en in het bijzonder van het daarop betrekking hebbend privaatrecht (hypotheek, aanwaring, aansprakelijkheid van den reeder, enz. enz.) wel valt onder de omschrijving van de taak van den Volkenbond in art. 23 (e) van het Pacte gegeven. Men gewaagt daar van: „les dispositions nécessaires pour assurer la garantie et le maintien de la liberté des communications et du transit, ainsi qu'un équitable traitement du commerce de tous les Membres de la Société.” Hiermede houdt de regeling van internationaal privaatrecht wel eenig verband, doch het is slechts een zeer verwijderde connectie.

De onderhavige conventie heeft ten doel de wederzijdsche erkenning van de door de verdragsluitende Staten afgegeven meetbrieven. In zoverre als zij daardoor verhoedt, dat binnenvaartuigen, die zich van het eene Rijk in het andere begeven, gedwongen worden zich te laten hermeten en dientengevolge gedurende langer of korter tijd worden opgehouden, kan men van deze conventie zeggen, dat zij bijdraagt tot de vergemakkelijking van het internationaal verkeer. Hare voorbereiding paste dus in het programma van den Volkenbond, haar totstandkomen kan voor dien Bond een succes beteekenen. De conferentie, aan hare onderteekening voorafgaande, bracht mede een aangenam samenzijn van mannen van zeer uiteenloopende nationaliteit, doch voorbeschikt om elkander hoog te achten, zoodat ook hier werden bevorderd die internationale samenwerking en die goede verstandhouding, waarvan in den préambule van het Pacte sprake is. De Volkenbond kan dus tevreden zijn.

Voor ons, Nederlanders, rijst dan de vraag of wij bijzondere redenen hebben ons over het totstandkomen der overeenkomst te verheugen. Men bedenke daarbij, dat de wederzijdsche erkenning van buitenlandsche meetbrieven voor ons niets nieuws of bijzonders is. Reeds in 1898 sloot Nederland, te Brussel, met België, Frankrijk en Duitschland een verdrag, waarvan art. 1 luidt: „Les certificats de jaugeage des bateaux de navigation intérieure, délivrés par les autorités compétentes de l'un des Etats contractants, en vertu de réglemens conformes aux stipulations de l'Annexe de la présente Convention, dans le but de déterminer le poids de la cargaison d'après l'enfoncement du bateau, seront reconnus par les autorités des autres Etats contractants comme équivalents à ceux que ces autorités délivrent” (Wet van 2 Januari 1899, Stbl. No. 1).

Artikel 1 van de nu gesloten conventie bepaalt bijna woondelijk hetzelfde: „Les certificats de jaugeage délivrés par les autorités compétentes de l'un des Etats contractants en vertu de réglemens conformes aux stipulations de la présente Convention et de son Annexe, sont, à l'exclusion de tout autres, reconnus par les autorités des autres Etats contractants comme équivalents à ceux que ces Etats délivrent conformément aux mêmes règles.”

Die conventie van 1898 is nog altijd van kracht en heeft gedurende de 27 jaren van haar bestaan hier te lande nimmer moeilijkheden voor de belanghebbenden bij de binnenvaart of voor de administratie opgeleverd. Behoeft aan territoriale uitbreiding van deze overeenkomst hebben wij nooit gevoeld.

Onze binnenschepen maken reizen naar Duitschland, België en Noorj-~~N~~Frankrijk en komen soms zoover als Bazel. Doch men ziet ze niet in Polen, Hongarije of Griekenland. Wat men in Rusland, Zweden of Spanje van onze binnenvaartcertificaten denkt, kan ons koud laten. Men zegt soms, dat deze toestand gedeeltelijk zal veranderen, wanneer de Rijn-Donauverbinding voor grootere schepen bevaarbaar zal zijn gemaakt. Doch dit mag worden afgewacht. Wat Bazel betreft, er zijn thans voorbereidingen getroffen tot het toetreden van Zwitserland tot het verdrag van 1898. Men kan zeggen, dat Nederland op het gebied van wederzijdsche erkenning van buitenlandsche meetbrieven voor de binnenvaart alles bezit wat het noodig heeft en niet verstandig zou doen met meer dan dat noodige te begeeren. Een bijzondere reden om zich te verheugen in de uitbreiding van de erkennings-sfeer over geheel Europa, heeft Nederland dus niet.

Ons land had dan ook te Parijs hoofdzakelijk op te letten, dat het door die uitbreiding niet in slechtere conditie kwam. Immers, naast een algemeene conventie voor geheel Europa, zou een bijzondere overeenkomst tusschen de Rijnsoeverstaten geen reden van bestaan meer hebben. Nu is ieder verdrag een compromis, dat minder of meer voordelig uitvalt, naar mate de belangen der partijen overeenstemmen. De Rijnsoeverstaten hebben vele gemeenschappelijke belangen, en allerlei quaesties, waarover men zich in het nabije Oosten, verdeeld door de meest tegenstrijdige belangen, pleegt te winden, doen zich in onze westersche binnenvaart niet voor.

Evenwel, ook met deze belangen moest een compromis rekening houden, en het zou kunnen gebeuren, dat dit vergelijk dientengevolge voor ons nadeeliger zou uitvallen dan het compromis van 1898.

De wederzijdsche erkenning, waartoe men indertijd te Brussel besloot, berustte op een uniform, voor alle contracteerende staten geldend meetvoorschrift, de Annexe. Dit voorschrift tevens voor geheel Europa te laten gelden, wanneer geheel Europa de conventie zelve aanvaardde, scheen logisch en eenvoudig. Doch de technici te Parijs meenden, dat de regels van 1898 voor verbetering vatbaar waren en hebben derhalve een nieuw reglement opgesteld, dat huns inziens grootere nauwkeurigheid waarborgt. Dit is ongetwij-

feld een voordeel — indien ten minste de nieuwe voorschriften ook nauwkeurig door den scheepsmeter worden gevolgd — maar het bezwaar dat voor de partijen van 1898 daartegenover staat is dit, dat zij nu hare schepen, die voor de buitenlandsche vaart bestemd zijn, moeten laten hermeten. Dit is dan de prijs, dien ook Nederland heeft te betalen voor het bereiken van eenheid van metingsvoorschriften over geheel Europa.

Is dit een redelijke prijs? Zooals reeds werd opgemerkt, voor de territoriale uitbreiding behoeven wij niets over te hebben. Doch Duitschland, de voornaamste contracteerende staat van 1898, staat dáár wellicht geheel anders voor. De Duitse binnenvaart naar landen, die niet gehouden zijn Duitse certificaten te erkennen, is aanzienlijk. Men denke aan de Elbe, de Weichsel en aan den Oder. België en Frankrijk bleken met het pan-Europeesche denkbeeld zeer ingenomen te zijn. Er is dus alle kans, dat onze medecontractanten ernstig zullen gaan overwegen of de conventie van 1898 niet door die van 1925 behoort te worden vervangen. Willen zij daarheen dan kunnen wij moeilijk alleen blijven staan. Dit zij vooropgesteld.

Daarnevens worde in aanmerking genomen, dat hoewel de hermeting eenige buitengewone inspanning van de administratie zal eischen, deze daarvoor den tijd van vijf jaren zal kunnen benutten. Deze termijn is in de overgangsbepalingen voorbehouden. Waarschijnlijk zullen met die hermeting dus geen extra-onkosten voor het Rijk gemoeid zijn. De nieuwe bepalingen zijn, ik zeide het reeds, niet slechter, eerder beter, dan die van 1898. Ten slotte houde men in het oog, dat bij de groote nauwkeurigheid, waarmede onze meters steeds te werk zijn gegaan, het nauwelijks te verwachten is, dat de nieuwe voorschriften tot praktisch belangrijke verschillen in de uitkomsten zullen leiden, zoodat ook voor reeders en schippers geen ernstige redenen voor ongerustheid behoeven te bestaan.

Meer wil ik er thans niet van zeggen. Er zal waarschijnlijk nog geruimen tijd moeten verlopen vóórdat ten aanzien van de nu geteekende conventie nadere mededeelingen kunnen worden gedaan of voorstellen van regeeringswege te verwachten zijn. Inmiddels is het ter bevrediging van een zeer begrijpelijke nieuwsgierigheid voldoende de thans aan Nederland ter oplossing voorgelegde vraag zoo objectief mogelijk gesteld te hebben.

Mr. G. VAN SLOOTEN AZN.

GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.

II (Slot).

Het geval van den schoolbouw, de vorige maal ter sprake gebracht, is een typisch geval, omdat hier hetzelfde soort van werk telkens en in toenemende mate regelmatig voorkomt.

Eenigszins hetzelfde, maar met veel minder regelmatigheid, treft men aan bij den Staat met betrekking tot rechtsgebouwen, gevangenissen, kanalen en wegen. De uitgaven, hiervoor vereischt, hebben echter niet altijd een dusdanigen invloed gehad op het totaal der Staatsuitgaven, dat ze niet zonder tijdelijke sterke opdrijving der lasten konden worden betaald uit de gewone inkomsten. Tot ongeveer 1840 is daarvoor inderdaad gewoonlijk geleend; daarna trad een tijd in, waarin de uitgaven voor werken laag gehouden werden, tot dat de Indische baten ons in de jaren 1860—1878 in staat stelden onze publieke outillage uit de gewone middelen sterk te vergrooten (men denke aan de spoorwegen), zonder dat de belastingen behoeften te worden opgevoerd. Na 1878 hebben wij een tijd gehad, waarin, zij het door de opvolgende ministers in verschillende mate, kosten van groote waterstaatswerken als buitengewoon werden beschouwd. Sedert 1907 is men hierop om bijkomende redenen teruggekomen, doch sedert 1913 is de boog weer wat minder sterk gespannen, terwijl daarenboven in een aantal jaren door het ontstaan van tekorten op den gewonen dienst feitelijk voor de daarop voorkomende werken geleend werd.

Thans wil Minister Colijn weder op het meest soliede pad terugkomen; en, indien ik hem daarin momenteel bijval, is, zulks allerminst op grond, dat ik kapitaalvorming van publieke lichamen uit de zakken der belastingschuldigen en gedeeltelijk op kosten van de kapitaalvorming door die belastingschuldigen zelf toejuich, maar omdat ik de overtuiging heb, dat de Staat thans met name in zake de pensioenen der ambtenaren en militairen, alsmede van het spoorwegpersoneel, anderszijds een schuld kweekt, die bij een soliede en economisch beheer ontoelaatbaar ware.

Men verdedige den weder gewijzigden koers echter niet met het betoog, dat het leenen voor zaken van blijvend nut in strijd is met goede financieele en economische politiek. Dat betoog, hetwelk zoude medebrengen, dat sedert meer dan 75 jaren alle gemeenten in ons land onverdedigbaar gefinancierd hebben en dat de Colleges van Gedeputeerde Staten van alle provincies zich aan een onvergeeflijk verzuim hebben schuldig gemaakt door dit toe te laten, berust op een ouderwetsch inzicht omtrent productie en kapitaal en op miskenning van de wenschelijkheid, dat als regel elk jaar eenvoudig zijn eigen lasten drage, en dat kapitaalvorming door openbare lichamen, zoo lang men niet naar den socialistischen staat streeft, uitzondering blijve, omdat de kapitaalvorming door de ingezetenen zelf, die minstens even groote maatschappelijke beteekenis heeft, allicht daardoor wordt belemmerd.

Ik mag in dit verband even een enkel woord wijden aan de niet zelden gehoorde opvatting, dat het leenen voor een zaak veel duurder uitkomt, dan het direct uit belastinggeld betalen, omdat men den eersten weg volgende, behalve de kosten voor de zaak zelf, die dan in den vorm van aflossing der schuld worden voldaan, ook nog de rente over een aantal jaren betalen moet. Inderdaad wordt, indien men voor een werk van f 100.000 à 5 pCt. leent met een jaarlijksche aflossing van f 2000 het budget in 50 jaren tezamen met f 227.500 voor rente en aflossing belast. Men begaat echter, als men dit bedrag op een lijn stelt met de f 100.000 ineens, de groote fout om gulden die men over veertig en vijftig jaar betaalt gelijk te stellen met gulden die men nu betaalt. Nu kan men twisten over de vraag of het rentever-schijnsel uit de natuur der dingen, uit de mensche-lijke psyche en de schaarsheid van tegenwoordige goederen voortvloeit, dan wel op machtsverhoudingen berust; maar zoolang het rentever-schijnsel bestaat, is een gulden, die op zeker oogenblik ter beschikking is van méér waarde, dan een gulden die men eerst een of meer jaren later krijgt en evenzoo is een gulden, dien men heden betalen moet, thans zwaarder last dan een gulden dien men over 5, 10, ja wellicht 50 jaar te betalen zal hebben.

Wie meent, dat het voor de belastingschuldigen hetzelfde is, of zij thans dan wel over tien, twintig enz. jaren een zekere som zullen hebben op te brengen, die kan de staatsfinanciën gemakkelijk in goeden toestand brengen. Hij late de Vermogens-, Inkomsten- en Verdedigingsbelastingen nu maar in eens, voor de tien volgende jaren tegelijk betalen, (zij het dan met recht op restitutie als men in latere jaren minder schuldig is en met de plicht van bijbetaling als men later hooger aanslagen krijgt). De fiscus verkrijgt aldus meer dan 1.2 milliard in de hand en kan heel wat staatsschuld delgen, zoodat er in volgende jaren een 60 millioen minder aan andere belastingen kan worden geheven.

Het is wel wat ontmoedigend, dat tegen dergelijke misvattingen nog altijd moet worden opgekomen en dat die zelfs in regeeringsstukken tusschen de regels door te lezen zijn. In regeeringsstukken, waarin men overigens, uit juist de tegenovergestelde mentaliteit voortvloeiende, voornemens aantreft om het nageslacht te onzen behoefte te belasten, zooals b.v. het plan om een toevallig reeds gevormd kapitaal als het

voordeelig saldo van het Leeningsfonds niet voor de dekking van het tekort in het pensioenfonds beschikbaar te houden of voor extra-aflossing van crisisschuld te bestemmen, maar in eenige jaren op te gebruiken, ten einde de tegenwoordige belastingen wat te kunnen verlagen. Aan deze plannen ligt wel degelijk de erkenning ten grondslag, dat tegenwoordige guldens — ook in de zakken der belasting-schuldigen — grootere waarde hebben dan guldens, waarover men eerst over één jaar of meer jaren de beschikking krijgt; ja in dit geval wordt het waarde-verschil zelfs overschat, en ontlast men het heden te veel op kosten van de toekomst.

Het meest van alles heeft mij echter verwonderd het hier boven aangehaald betoog van den Minister, strekkende, dat, als de Staat door middel van publieke werken diensten bewijst aan de bevolking, waardoor de productiviteit van haren arbeid wordt verhoogd, het doel van dit optreden *wordt gemist* als de bevolking voor het genieten van die diensten ook te betalen zal hebben. De Minister heeft het oog op betalen in den vorm van belastingen, noodig voor de dekking van rente en aflossing van de leeningen voor die werken aangegaan, maar het is wel duidelijk, dat hetzelfde dan toch zoude moeten gelden als de diensten werden betaald in den vorm van retributiën van de feitelijke gebruikers van de werken geheven, maar door dezen in hoofdzaak natuurlijk op de overige bevolking als consumenten verhaald,

Geheel, parallel met 's Ministers redeneering zoude de volgende gaan: „De Staat verschaft aan de burgers de diensten van politie en justitie, doch het doel hiervan wordt gemist, wanneer zij voor het nut, dat die instituten voor hen hebben, door middel van hun belastingbiljet moeten betalen.

Intusschen bedoelt de Minister toch natuurlijk niet, dat de publieke werken van den Staat slechts dan hun doel bereiken, als men die zonder *eenige* offers kan stichten b.v. als ze uit de lucht kwamen vallen of van andere naties ten geschenke gekregen werden. Hij schijnt echter van meening, dat publieke werken slechts dan hun doel niet missen, als de generatie van de bevolking, die er nut van trekt, een andere is dan die, welke voor den aanleg offers brengt. Offers brengen voor die werken in den vorm van belastingen, die andere behoeftebevrediging beletten¹⁾, dat moet naar zijne meening de generatie, die de werken aanlegt; slechts dan krijgt de generatie, die het nut van de werken trekt, dat nut voor niets en wordt het doel der werken niet gemist.

De gansche redeneering van den Minister komt dan ook weer hierop neer, dat elke generatie van burgers van een publiek lichaam de kapitaalgoederen moet leveren, die de volgende generaties noodig hebben, dus zich offers moet opleggen in den vorm van hogere belastingen dan noodig zouden zijn om de diensten, die zij zelf van het lichaam geniet, te betalen. Een leer die naar mijne meening redelijke basis mist; tenzij de generatie, die de werken betaalt, zelf van die, welke haar voorafging, de geheele publieke outillage vrij van lasten van daarvoor aangegane leeningen ten gebruik krijgt. Dan is het zeker de plicht van die generatie tegenover de langzamerhand minder bruikbaar geworden outillage, die zij zelf gratis kreeg, ook weer een nieuwe te stellen die de toekomstige generatie dient. Doch dat gaat buiten het beginsel om.

En de Minister is ook nog inconsequent. Want hij wil wel leenen voor woningbouw (door gemeenten of vereenigingen) met Rijksgeld. Daarvan wordt immers de rente en aflossing niet door de burgers maar door

¹⁾ Het kan natuurlijk ook — het zal zelfs meestal gedeeltelijk het geval zijn — dat de generatie, die de werken betaalt, diensgevolge minder particulier kapitaal vormt, minder ten eigen bate spaart; in dat geval is het economisch gesproken hetzelfde als indien de Staat voor de werken leent. De volgende generatie krijgt dan meer publiek kapitaal en minder particulier kapitaal; of ze daardoor welvarender zal zijn?

de gemeente of de woningvereeniging betaald. Een wonderlijk zich vastklampen aan het schatkist-aspect van de zaak! De rente en aflossing worden betaald door de huurders; dat in dit geval een bepaalde groep van gebruikers van de met rijksgeld gestichtewerken derente en aflossing der leeningen betaalt, en niet de belastingplichtigen in het algemeen, verandert economisch niets aan de zaak. Ook die huurders kunnen tot den Minister zeggen: het doel van den woningbouw is gemist, want wij moeten voor het nut dat de woningen afwerpen betalen. Slechts de juridische vorm en de verdeling der lasten is in dit geval iets anders dan in geval de schippers voor het nut, dat een kanaal afwerpt betalen, of wel in geval *alle* contribuabelen zulks doen in de veronderstelling, dat kanalen nuttig zijn voor de volkshuishouding en dus ook voor elkeen die daaraan deelneemt.

Door mij is indertijd in de Economist van 1912 en in die van 1914 getracht een afdoenden uitweg te vinden uit het doolhof van opvattingen omtrent de vraag, wat wel en wat niet als buitengewone uitgaaf mag worden beschouwd en later had ik de gelegenheid mijne denkbeelden daaromtrent in een wetsontwerp houdende voorschriften omtrent de inrichting der staatsbegroting neer te leggen. De strekking daarvan was, dat de Staat alle uitgaven voor zaken van blijvend nut als buitengewone kan beschouwen, mits hij den gewonen dienst belaste met een afschrijving op allé zoodanige zaken, die hij bezit (onverschillig of daarvoor indertijd geleend is of niet) en de voor afschrijving uitgetrokken gelden in de eerste plaats bestede voor dekking van buitengewone uitgaven, terwijl dan de aflossing van leeningen niet meer op den gewonen dienst behoefte te drukken.

Voorzoover ik weet, hebben die denkbeelden nergens principieele bestrijding gevonden, al waren in de 2e Kamer velen ten onrechte huiverig dat, de staatsbegroting voor hen minder overzichtelijk zoude worden en de contrôle op de begrotingsposten moeilijker, zoodat verscheiden leden er op aandrongen niet de begroting en de daarmee samenhangende begrotingsrekening te veranderen, doch telken jare een afzonderlijke rekening volgens de denkbeelden van het ontwerp op te maken; en al begingen andere leden der Kamer de fout te meenen, dat de hervorming der staatsbegroting een solied financieel beheer wilde waarborgen (dat natuurlijk door geen wet te waarborgen is) terwijl de bedoeling slechts kon zijn, dat men zich beter rekenschap kon geven in hoeverre men soliede beheerde (d.w.z. het Staatsvermogen op peil houdt) in 't midden latende of dit in elk jaar op zich zelf noodzakelijk is.

Thans komt de Minister met in menig opzicht lijnrecht tegengestelde opvattingen. De kern van mijn betoog n.l. dat de kosten van zaken van blijvend nut mogen verdeeld worden over het tijdperk waarin de zaken nut doen, wordt toegegeven, doch „alleen slechts in theorie” (de tegenwoordig zeer gebruikelijke wijze om la mort sans phrase op een betoog toe te passen) en voorts met een paar overwegingen, die men het best als „naief” kenschetst, overwegingen die men aan het Ministerie van Financiën niet meer verwachten zoude.

Door geheel bijkomstige omstandigheden leiden — gelijk ik reeds meermalen in dit artikel opmerkte — momenteel die overwegingen niet tot verkeerde gedragingen, n.l. de inkrimping van de soort van uitgaven, die als buitengewoon beschouwd worden; men maakt een sedert lang bestaande fout door een nieuwe in tegengestelde richting eenigermate goed. Het is echter verkieselijk een bestaanden misstand op zich zelf op te heffen, en dan overigens een redelijk systeem te aanvaarden.

In het laatste stuk* door den Minister gepubliceerd, de Mem. van Antwoord op het Voorloopig Verslag omtrent Hoofdstuk I der Begroting, schijnt hij alreede eenigszins te gaan twifelen aan zijn rigou-

reuze opvattingen: als het verre nageslacht ook mede van een werk profiteert dan behoeft zijns inziens de tegenwoordige generatie het toch niet geheel alleen te betalen.

Gelukkig belooft de Minister ook zijnerzijds een wetsontwerp, dat trachten zal een vaste lijn in de zaak te brengen. Gelet op de hierboven geciteerde beschouwingen kan de verwachting niet zeer hoog gespannen zijn. Doch zoolang het wetsontwerp niet is ingediend mag de hoop leven, dat gezondere economische opvattingen alsnog den boventoon zullen krijgen.

VAN GIJN.

31 October 1925.

DE ROTTERDAMSCH E HAVEN.

De heer J. Brautigam schrijft ons:

Het artikel van den heer C. V. (ermey), voorkomende in uw weekblad van 9 December jl., kwam eerst heden onder mijn aandacht. Tot eenige opmerking zou het mij geen aanleiding geven, ware het niet, dat de inhoud in schijn ingaat tegen het door mij omtrent de Rotterdamsche haven tijdens de begrotingsdiscussies in den Gemeenteraad ter sprake gebrachte, terwijl in wezen het betoog van den geachten schrijver langs mijne beschouwingen heen gaat. Het kan zijn nut hebben, dit nader te preciseren.

Het aantal schepen en de tonnenmaat zeggen niets ten aanzien van de intensiteit der havenbeweging. Volkomen juist. De goede naoorlogsche ontwikkeling der haven is door mij getoetst aan de cijfers der *goederenbeweging* en slechts in nevenverband aan die der binnenkomende schepen en hunne tonnenmaat. Daarbij mocht ik er op wijzen, dat het totaal der goederenbeweging dit jaar, dat van het bij uitstek gunstige en in de geschiedenis der haven aan den top staande jaar 1913 zou evenaren. Totaal destijds 29¼ miljoen ton, tegen 21½ miljoen ton in de eerste negen maanden van 1925. De na dien bekend geworden cijfers maken het niet gewaagd te veronderstellen, dat het cijfer van 1913 zal worden overtroffen.

Over deze beschouwing mijnerzijds zwijgt de heer C. V. Zijn klacht uit zich over de geringe ontwikkeling van Rotterdam als stukgoedhaven, waarbij hij aanstoot neemt aan mijn optimistische stem. Onjuist, wijl ik mij uitliet over het geheel en hij zich uitsprekt over een deel van het vervoer en te onverklaarbaarder, wijl de klacht van den heer V. door mij ten volle wordt onderschreven. Dit kan ik des te gereeder doen, omdat veel eerder door mij voor dit euvel aandacht is gevraagd. Reeds in de vergadering van den Gemeenteraad van 12 December 1924 is door mij betoogd: de groote fout van Rotterdam is, dat het de haven van de kolen, het graan en de ertsen is. Mijn woord tot den handel was toen: blijf niet eenzijdig. Waarlijk, de heer V. heeft voor zijn grief tegen mij weinig grond.

Heen toegeven, dat voornamelijk de haventarieven de ontwikkeling van Rotterdam als stukgoedhaven in den weg staan, kan ik intusschen niet. Nog minder, dat zij in verhouding tot 1913 hoog zouden zijn. Inderdaad er is een stijging van 45 tot 67½ pCt., maar daarbij dient in het oog te worden gehouden, dat de koopkracht der Nederlandsche munt slechts 55 pCt. is van de voor-oorlogsche waarde. In dat verband zijn de tarieven zelfs lager dan die van 1913, toen zij om hunne billijkheid algemeen werden geprezen. En ik herhaal wat ik ten deze in den Raad opmerkte: dat met uitschakeling van die havens, waarmede door valuta-omstandigheden vergelijking niet mogelijk is, Rotterdam in verhouding tot andere geen dure haven is. Dit voorbehoud werd juist gemaakt met het oog op Antwerpen, nog immer valuta-concurrent en Hamburg, dat nog niet geheel aan de valuta-invloeden ontkomen is. Indien de heer C. V. zich dan ook de moeite had getroost, het officieele Raadsverslag te lezen, vóór hij zich tot schrijven zette, dan zou zijn belangwekkende beschouwing ad publicum zijn ge-

bracht, zonder zijn oppervlakkige en onjuiste conclusie over mijne oppervlakkigheid.

Intusschen kan het verstandig beleid zijn voor bepaalde schepen en zeker soort ladingen — ter aanmoediging van het verkeer — uitzonderingstarieven vast te stellen. Ongetwijfeld. Doch het kan het feit, dat de Rotterdamsche haven in het algemeen reeds lage tarieven heft niet wegnemen. Bovendien blijft het wenschelijk, de tarieven, ook in het algemeen, op een hoogte houden, die dekking der kosten verzekert. Indirecte subsidie aan de scheepvaart door middel van te lage haventarieven, moet als hoogst gevaarlijk voor een goede ontwikkeling van haven en scheepvaart beide, van de hand worden gewezen.

Overigens zijn er vele andere factoren, die de ontwikkeling van het stukgoederenvervoer te Rotterdam keeren en die een veel krachtiger beletsel inhouden dan de haventarieven. Aangestipt zij: de uitzonderings-spoorwegtarieven in Duitschland, waarvan Antwerpen geen, doch Rotterdam veel hinder ondervindt, doch welk bezwaar — naar ik meen te mogen onderstellen — in 1926 wel zal worden overwonnen. Verder: de uitzonderings-spoorwegtarieven in België; de slechte spoorwegpolitiek in Nederland; Antwerpen, dat veel betere spoorweghaven is dan Rotterdam; Amsterdam als concurrerende stukgoedhaven met zijn groot aantal vaste lijnen; het moeilijke transport in de Rotterdamsche haven, vooral ook in het onderlinge verkeer; de geringe ontwikkeling van den Rotterdam-schen handel in tegenstelling tot Amsterdam; de klacht van verscheperen en ontvangers van stukgoederen, dat hunne belangen bij die der reeders worden achtergesteld; de heffing van „administratie-rechten” door de Scheepvaart-Vereeniging, enz.

Misschien wil de heer C. V. zijn krachten beproeven aan eene ontleding en waardeering van deze bezwaren, die ook hem niet vreemd zijn. Allicht komt hij dan tot de conclusie, dat de bevordering van het stukgoederenverkeer over Rotterdam van de oplossing van andere dingen afhankelijk is dan verlagings van de in wezen toch nog altijd lage haventarieven.

Rotterdam, 21 December 1925.

* * *

N a s c h r i f t. Terecht wijst de heer Brautigam er in zijn repliek op dat mijn klacht zich voornamelijk uit over de geringe ontwikkeling van Rotterdam als stukgoedhaven. De „goede na-oorlogsche ontwikkeling der haven” — mijn geachte criticus zal vermoedelijk de eerste zijn dit te onderschrijven — is volkomen eenzijdig en bestaat uitsluitend in een stijgend vervoer van kolen en ertsen. Hoe welkom ook brengt deze categorie slechts „grist to a few mills”. Het stukgoederenverkeer daarentegen kwijnt en het is een niet te ontkennen feit dat Antwerpen, door een krachtig ontwikkelde „home”-industrie reeds zeer bevoorrecht boven Rotterdam, erin slaagt steeds meer verkeer uit het Deutsche industriegebied, voornamelijk Westfalen, tot zich te trekken. De geachte schrijver doet geen enkele poging de door mij met cijfers aangevoerde ongunstige verhouding der havenkosten te Rotterdam in vergelijking met die in de met Rotterdam zoo sterk concurrerende havens Antwerpen en Hamburg, te weerleggen, ofschoon hij, — indien althans de dagbladen zijn redevoering in de zitting van den Rotterdamschen Gemeenteraad ddo. 17 November jl. juist hebben weergegeven — geponeerd heeft „dat het niet mogelijk zal zijn een goedkoopere haven te vinden”. Hij bepaalt zich ertoe met verwijzing naar bijkomstige factoren, welke bestaan door mij niet worden ontkend, te herhalen dat de Rotterdamsche haventarieven „toch nog altijd laag zijn”. Indien de geachte schrijver gesteld had, dat de Rotterdamsche haventarieven klaarlijkelijk geen overwegend beletsel vormen voor de met volle „bulk”-ladingen aankomende of vertrekende schepen — dit blijkt trouwens uit de havenbeweging zelve — zou zijn stelling minder aantastbaar zijn dan zulks in haar alge-

meenheid thans het geval is. De door mij aangehaalde cijfers toonen aan — en ik geloof niet dat de heer B. er in zijn repliek in geslaagd is dit te weerleggen — dat de onlogische en op de steeds met naar verhouding kleine kwantiteiten lading vertrekende stukgoedbooten veel te zwaar drukkende tarieven wel degelijk voor een niet onaanzienlijk deel aansprakelijk zijn voor het kwijnen der stukgoedbeweging. Ook ik ben allerminst voorstander van een te ver doorgevoerden en daardoor ongezonden, kunstmatigen steun in den vorm van „te lage” haventarieven; mijn geachte tegenstander nadert de door mij in mijn beschouwing verdedigde zienswijze echter reeds vrij dicht, wanneer ook hij stelt, dat het verstandig beleid kan zijn voor bepaalde schepen en zeker soort ladingen — ter aanmoediging van het verkeer — uitzonderingstarieven vast te stellen. Gaarne wil ik overigens, wanneer de Redactie mij daartoe in de gelegenheid wil stellen, t.z.t. ook nog eens een afzonderlijke beschouwing wijden aan de door den heer B. geciteerde factoren.

C. VERMEY.

DE HANDEL VAN NEDERLAND EN NEDERLANDSCH-INDIË MET CHINA.

Kon nog geen 30 jaren geleden van de bijna totale afwezigheid van Nederlandsche handelsfirma's in China gesproken worden, thans treft men daar een respectabel aantal (meer dan veertig) filialen van Nederlandsche ondernemingen aan.

Natuurlijk valt de opkomst van den Nederlandschen en Nederlandsch-Indischen handel met China samen met den reusachtigen opbloei van handel en verkeer over de geheele wereld van de laatste decennia voor den wereldoorlog, en met de ongehoorde ontwikkeling der Nederlandsche koloniën in het Oosten. Maar zij geeft toch tegelijkertijd een zeer gunstigen indruk van den ondernemingsgeest en van de geestkracht onzer landgenooten. Voor wie ten onzent in de afgelopen jaren het hoofd lieten hangen is zij een bewijs, dat Nederland bij geen enkel volk op handelsgebied achterstaat. Integendeel, wanneer men in aanmerking neemt dat op de lijst van de tonnages die jaarlijks het Suezkanaal passeert, Nederland de tweede plaats inneemt (Engeland is No. 1) en groote landen zooals Frankrijk, Italië en Duitschland achter zich laat, dan is er alle reden om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

De directe handelsbeweging tusschen Nederland en China is weliswaar niet van grooten omvang volgens officieele Nederlandsche statistieken, maar het is zeer wel mogelijk dat tal van artikelen, die voor China bestemd zijn, via Engeland verscheept worden, en zoo op de lijst van exporten naar Engeland paraisseeren. Hierover juiste gegevens te verkrijgen is uiteraard niet wel mogelijk en wij dienen ons dus met de volgende officieele gegevens, ontleend aan de voortreffelijk ingerichte Nederlandsche handelsstatistiek, te vergenoegen.

Nederlandsche Importen uit en Exporten naar China in 1924.

Importen uit China:	Bruto gewicht in K.G.	Waarde in guldens
Eieren	1.130.888	f 1.085.238
Peulvruchten	10.776.828	„ 1.344.540
Zaden	4.031.000	„ 905.080
Sojaboonen	4.779.869	„ 695.657
Grondnoten	16.709.000	„ 4.424.706
Plantaardige Oliën	2.127.294	„ 1.141.274
Houtwaren	3.057.784	„ 1.670.536
Thee	1.500.116	„ 1.546.394
Div. Voedingsmiddelen	815.687	„ 494.763
Alle andere artikelen		„ 854.730
	Totaal	f 14.162.918

Geen munt en muntmateriaal werden in 1924 ingevoerd.

Exporten naar China:

Gec. Melk	183.645	f 147.103
IJzer en Staal		„ 304.055

Chemische Producten	146.934	f 169.186
Verfwaren en Vernissen	420.153	„ 291.025
Garens	172.664	„ 834.397
Textielen	214.002	„ 731.760
Papier	789.838	„ 174.902
Bewerkte Tabak	33.936	„ 153.562
Vaartuigen en Vliegtuigen	338.021	„ 223.592
Gereedsch. en Landb. Werkt. ...	228.982	„ 275.621
Instrumenten	223.317	„ 470.667
Alle andere artikelen		„ 677.198
	Totaal	f 4.452.268

Nederlandsch Oost-Indische Importen uit en Exporten naar Hongkong en China.

Importen van Hongkong (waarde in 1000 gld.)

	1913	1920	1921	1922	1923
Cement (in vaten)	—	3.768	1.014	183	66
Eetwaren	1.413	3.023	6.597	2.985	2.657
Thee	156	147	307	281	290
Chemicaliën en geneesm.	619	1.008	1.433	1.249	1.238
Manufacturen, katoenen, gebleekte, geverfde of gedrukte en bontgeweven, wollen en halfwollen	165	5.707	3.482	1.262	991
Idem (zijden en halfzijden + alle andere soorten (incl. zakken en zeildoek)	486	1.884	4.132	1.753	994
Kleederen	108	610	709	393	396
Sigaretten	7	3.348	7.554	7.979	7.055
Papier en papierwerk.	367	672	785	430	431
Vuurwerk	1.145	763	1.415	1.667	1.282.
Soyaboonen	938	—	—	—	—
Zijde (ruwe)	168	361	536	156	157
Alle andere artikelen ..	1.869	6.246	8.608	4.711	3.948
Totaal	7.451	27.537	36.572	23.049	19.505

Importen van China.

Cement (in vaten)	—	3.168	451	20	3
Eetwaren	1.022	2.446	3.429	1.512	955
Papier en papierwerk.	239	152	274	266	269
Manufacturen, katoenen, geverfde of gedrukte en bontgew...	150	544	100	54	88
Idem (zijden en halfzijden, alle andere soorten)	121	426	452	219	473
Aardewerk	59	64	453	300	279
Sigaren en sigaretten.	49	2.032	2.598	2.589	3.995
Tabak	389	634	1.125	1.118	1.457
Thee	2.177	155	70	187	158
Alle andere artikelen ..	5.025	1.828	1.839	1.242	1.444
Totaal	9.231	11.449	10.791	7.507	9.121

Totale Hongkong en

China	16.682	38.986	47.363	30.556	28.626
-------------	--------	--------	--------	--------	--------

(Voor de uitvoercijfers zie hiernevens.)

Daar ik de statistieken voor 1923 en 1924 nog niet heb kunnen raadplegen, volgen hier nog eenige cijfers, ontleend aan het Verslag van de Javasche Bank over 1924:

Exporten van Ned.-Indië naar Hongkong en China en andere landen in 1913 en 1923.

	Waarde in mill. guldens		Percentages van de totale exporten	
	1913	1923	1913	1923
Nederland	173	204	28,1	14,9
Singapore	110	230	18	16,8
Britsch-Indië	89	151	14,5	11
China en Hongkong ..	52	101	8,4	7,4
Japan	36	110	8,4	7,4
Frankrijk	27	60	4,3	4,4
Engeland	24	115	3,9	8,4
Duitschland	14	21	2,3	1,6
Vereenigde Staten	13	135	2,1	6,8
Australië	13	42	2,1	3,1

Hoewel bij de beoordeeling der cijfers natuurlijk de verhoogde waarde van de meeste goederen in aanmerking moet worden genomen (men raadplege de Index-cijfers) blijkt vooral uit de percentages wel zeer duidelijk, dat Nederlands aandeel in den exporthandel veel kleiner is geworden, terwijl dat van Hongkong en China ook gedaald is, hoewel slechts weinig.

	1913		1920		1921		1922		1923	
	1000 KG.	Waarde in f 1000	1000 KG.	Waarde in f 1000	1000 KG.	Waarde in f 1000	1000 KG.	Waarde in f 1000	1000 KG.	Waarde in f 1000
<i>Exporten naar Hongkong.</i>										
Aardolie (ruwe aardolie, vloeibare brandstof (liquid fuel), solar- en diesel-olie, residu en brand-olie) en aardolieproducten (kerosine en benzine)	78.000 ¹	5.917	120.383 ¹	15.822	148.718 ¹	14.296	79.245 ¹	8.807	93.060 ¹	3.104
Paraffine, smeeroliën en kaarsen	1.162	362	2.472	1.873	4.467	2.859	6.078	3.124	6.092	1.890
Rotting	2.963	356	7.424	1.411	4.320	821	2.745	439	3.902	624
Spiritus	2.544 ¹	343	3.591 ¹	1.616	1.621 ¹	405	4.704 ¹	1.082	6.008 ¹	1.202
Suiker	264.324	26.100	167.648	109.958	372.379	90.355	239.103	44.328	287.379	77.307
Suikerresidu (melasses)	—	—	25.602	1.536	27.759	584	19.897	305	23.074	586
Tin	—	—	305	981	0.401	1	4	8	—	—
Alle andere artikelen	—	1.115	—	2.673	—	2.111	—	3.040	—	2.762
Totalen	—	34.193	—	135.870	—	111.432	—	61.133	—	87.475
<i>Exporten naar China.</i>										
Aardolie (ruwe aardolie, vloeibare brandstof (liquid fuel), solar- en diesel-olie, residu en brand-olie) en aardolieproducten (kerosine en benzine)	107.000 ¹	9.103	143.085 ¹	21.390	98.264 ¹	14.358	75.990 ¹	12.146	54.349 ¹	2.642
Kinine	—	—	11	639	1	50	7	320	10	445
Spiritus	3.189 ¹	432	1.119 ¹	503	732 ¹	183	328 ¹	76	1.981 ¹	396
Suiker	63.541	5.404	2.391	1.162	34.058	7.959	30.408	5.381	21.781	5.320
Thee	1.838	1.141	—	—	—	—	—	—	—	—
Alle andere artikelen	—	1.619	—	7.842	—	4.417	—	7.149	—	4.612
Totalen	—	17.699	—	31.536	—	26.967	—	25.072	—	13.415
Hongkong en China Totalen	—	51.892	—	167.406	—	138.399	—	86.205	—	100.890
Totale waarde van den handel tusschen Ned. O.-Indië en Hongkong en China	—	68.574	—	206.392	—	185.762	—	116.761	—	129.516

¹) In 1000 Liter's.

Wanneer wij in aanmerking nemen dat de totale waarde van China's importen ongeveer f 1.200.000.000 bedraagt, of ongeveer f 30,— per hoofd der bevolking tegen ongeveer f 140,— per hoofd der bevolking in Nederl.-Indië, terwijl toch ook de meerderheid der laatste niet buitengewoon welvarend is, en men den laatsten tijd klachten omtrent hare verarming verneemt, dan is het wel duidelijk, dat China op den duur nog als afzetgebied geheel onafzienbare mogelijkheden opent. De vraag is natuurlijk, hoe lang de tegenwoordige daar heerschende chaotische toestanden nog zullen duren, hoewel het de aandacht heeft getrokken, dat de handel eerder vermeerderd dan verminderd is sedert de binnenlandsche verwarring verergerd is. Wanneer derhalve geordende toestanden opnieuw intreden, dan mag men een geleidelijke toeneming van den Chineeschen import- en exporthandel verwachten.

Zooals uit de bovenstaande staatjes te zien is, levert China voor Suiker, Petroleum, Benzine etc. een zeer belangrijk afzetgebied op. Maar Nederlands belang in China is niet bij den handel alleen.

Nog onlangs toonde de Ned. Regeering hare belangstelling voor andere gebieden van werkzaamheid voor onze landgenooten, toen zij afstand deed van hetgeen China nog aan Nederland uit hoofde van de schadevergoeding wegens den Boxer-opstand schuldig was, onder beding dat dit bedrag voor de verbetering der rivieren zou worden aangewend. Indien te Peking weder een krachtige regeering zetelt, verwacht men vermoedelijk belangrijke opdrachten aan Nederlandsche waterstaatkundigen ter verbetering der rivieren in China die jaarlijks zooveel schade aanrichten.

Overigens zijn ook de Nederlandsche belangen betrokken bij de Chineesche spoorwegen. Het China Syndicaat in 1919 door een groep van bankiers in Nederland gevestigd, en dat in zekeren zin een voortzetting is van de Nederlandsche Maatschappij voor Havenwerken die in 1912 hare werkzaamheden begon, heeft deelgenomen in den bouw van den Loenghai spoorweg. Ook heeft de genoemde maat-

schappij havenwerken te Shanghai, Hongkong en Macao aangelegd.

In Nederlandsch Oost-Indië is een belangrijke Chineesche kolonie gevestigd, die daar een belangrijke rol in handel en industrie speelt. De Chineesche koopman verheugt zich over het algemeen in een zeer goede reputatie en heeft zich als tusschenhandelaar vrijwel onmisbaar gemaakt.

De Chineesche taal wordt ten onzent ijverig bestudeerd en te Leiden wordt het beste drukwerk ter wereld met Chineesche karakters vervaardigd.

Op allerlei gebied dus is er met het grootste land van het Verre Oosten ten onzent en in Indië aanraking en zoodra de toestanden in China opklaren, zal de handel daar in de eerste plaats van profiteeren, ook indien de invoerrechten min of meer belangrijk verhoogd mochten worden, waarop wel veel kans schijnt te bestaan.

H. DUNLOP.

Den Haag, November 1925.

DE OPWEKKING VAN ELECTRISCHE ENERGIE IN DE PROVINCIE LIMBURG.

Ir. B. S. van Zanten te Groningen schrijft ons:

Onder dezen titel schreef de heer N. H. M. Doppler, electrotechnisch adviseur bij de Arbeidsinspectie, een artikel in de nummers 513 en 514 van dit tijdschrift, naar aanleiding van het rapport der derde Staatscommissie omtrent de electriciteitsvoorziening van ons land.

Aangezien echter de gegevens, waarover de heer Doppler blijkt te beschikken, niet volledig kunnen worden geacht, waardoor de waarde zijner conclusies wordt aangetast, lijkt het niet misplaatst, nog een beschouwing aan deze kwestie te wijden, welke voor ons land van zóó groot gewicht en zoo groote economische beteekenis is.

De hoofdvraag, die over deze zaak in het rapport der Staatscommissie en in het artikel van den heer Doppler is gesteld, luidt als volgt:

„In hoeverre zijn in het Limburgsche mijngebied, hetzij in natuurlijke vorm, hetzij als afvalproducten der mijn-

industrie, minderwaardige brandstoffen aanwezig, welke met voordeel aangewend kunnen worden voor de electriciteitsvoorziening van ons land?"

En nu noemt de heer Doppler de afvalbrandstoffen op, die hem bekend zijn en wel:

1. wasscherijsteenen en kolenslik;
2. fijne magere kool en kooksgruis,

en voert verder aan, dat de eerste categorie veredeld kan worden en ook wordt en dat de tweede zal ophouden minderwaardig te zijn, als de omwenteling, die bezig is, voltrokken zal zijn en men algemeen tot poederkoolverstoking zal overgaan.

Nu vergeet de heer Doppler onder de afvalproducten der mijnindustrie, die voor brandstof geschikt zijn, reeds dadelijk twee categorieën, die samen misschien van evenveel belang zijn als de twee door hem genoemde, n.l.:

a. de gasen van de kooksovens, die in steeds grotere hoeveelheden beschikbaar komen, naarmate meer kooks wordt geproduceerd, en

b. de in de nabijheid der mijnen gevonden bruinkool, die zich voor transport niet leent, doch zeer wel in de ketels der mijn-centralen verstoekt kan worden.

Het niet vermelden van deze twee categorieën tast reeds de waarde der conclusies van den heer Doppler sterk aan, maar er is meer.

De Staatsmijnen hebben een procédé gevonden om het kolenslik, het afvalproduct van de wasscherij, te veredelen. Dat wil zeggen, dit product, dat zoo weinig waarde als brandstof heeft, dat het de kosten van transport naar elders niet kan dekken, wordt door verwijdering van de minst brandbare deelen omgezet in een meerwaardige brandstof, die het transport wel loont.

Doch nu rijst dadelijk de vraag en de heer Doppler heeft die blijkbaar niet onderzocht, wat economischer is: aan die brandstof de kosten te besteden om haar te veredelen en dan de veredelde brandstof te verkoopen en te transporteeren naar een centrale, die elders is gelegen, of de minderwaardige brandstof in de daartoe speciaal ingerichte ketels der mijncentralen te verbranden, daaruit electriciteit voort te brengen en deze naar elders te transporteeren.

Met de gegevens, die hierover beschikbaar zijn en die samengebracht zijn door de Vereeniging van Directeuren van Electriciteitsbedrijven in ons land, is het antwoord op die vraag niet twijfelachtig. Is het transport van electriciteit voordeliger dan dat van volwaardige kolen over betrekkelijk niet zeer verre afstanden, zeg 100 KM., bij minderwaardige brandstof wordt de afstand, waarover het transport van de electriciteit het voordeel is, veel grooter.

Ten slotte dient vermeld te worden, dat de veredeling van deze afvalbrandstof volslagen nutteloos wordt en dus alle electriciteit, die men er uit zou bereiden, volmaakte winst, als het zoogenaamde „edelslik" niet verkoopbaar is. Blijkbaar is den heer Doppler niet bekend, wat ik dezer dagen vernam, dat de mijnen met duizenden tonnen „edelslik" in hun maag zitten! Het is duidelijk, dat deze maag heel wat minder overladen zou zijn, als het slik niet veredeld, doch in electriciteit ware omgezet en als deze electriciteit langs een hoogspanningsleiding afzet gevonden had in de naastbijgelegen provincies.

In dit licht bezien blijkt dus ook de conclusie der Staatscommissie, die hieronder volgt en welke de heer Doppler meende te kunnen onderstrepen, eenigszins aanvechtbaar; n.l.:

„De hoeveelheid minderwaardige brandstoffen, welke beschikbaar is in het mijngebied der provincie Limburg is niet van dien aard, dat zij voorshands van invloed kan zijn op de algemeene electriciteitsvoorziening van het land."

De woorden „beschikbaar is" geven dus eigenlijk geen juiste, althans een eenzijdige voorstelling. Dat de afval-brandstoffen niet beschikbaar zijn, komt doordat ze verstopt worden: het is pure camouflage!

Als men wil, is er zooveel afval-brandstof, dat een groot deel der electriciteit van het heele land er uit kan worden verkregen. Dat dit voordeliger is dan de Limburgsche kolen naar 25 elektrische centralen te vervoeren en daar in electriciteit om te zetten, staat, met de gegevens der centrale-directeuren, vast.

DE NEDERLANDSCHE UITVOERMAATSCHAPPIJ.

Een kort historisch overzicht van haar doel en werking.
IV (Slot).

Financieel Overzicht.

Gezien de moeilijkheden, die de N.U.M. doormaakte, is er alleszins reden om met tevredenheid op de financieele resultaten der bijna acht jaar van haar bestaan terug te zien.

De financiering der credieten deed eerst vreezen, dat voor aandeelhouders en obligatiehouders ten slotte een nadeelig saldo zou moeten ontstaan. Het Deutsche crediet, ten bedrage van 11¼ miljoen maximum, dat de N.U.M. verstrekke, te zamen met het Centraal Verrekenkantoor voor Brandstoffen (het C.V.B.) en de Vereeniging voor Regeling van den IJzerinvoer (de V.R.I.J.), regelde zich automatisch naar de levering van kolen en van ijzer en staal en had dus zuiver den vorm van een goederencrediet. Het N.U.M.-aandeel bedroeg f 4 miljoen gulden per maand gedurende 6 maanden, waarbij, zoolang de N.U.M. het crediet niet had overgenomen, de Vereeniging voor den Geldhandel in de verstrekking van het crediet voorzag.

Het C.V.B. zoowel als de V.R.I.J. wendten hun risico's geheel af op de verbruikers van kolen, ijzer en staal. De N.U.M. was op de exporteurs aangewezzen om haar aandeel onder te brengen. Zij was echter onmachtig, zich op deze wijze de noodige geldmiddelen te verschaffen, want ten gevolge van den verminderten uitvoer bleven de inkomsten uit hoofde van de heffingen verre beneden de verwachtingen.

Verder ontbrak haar ten deele ook nog de gelegenheid om zich door de uitgifte van schuldbrieven het geld te verschaffen, toen bleek, dat de bedoeling van de N.U.M. om een overname van deze obligaties ten bedrage van 20 pCt. van de geldswaarde der exporttransacties als voorwaarde aan de overdracht van consumenten te verbinden, niet door den Minister van L., N. en H. werd gedeeld, die zich op het standpunt stelde, dat de N.U.M. zelf haar schuldbrieven moest beleenen bij de Nederlandsche Bank.

Waar de N.U.M. zich eenerzijds moest belasten met de credietverplichtingen van het General Abkommen met Duitschland, werd haar h. a. aan de andere zijde de gelegenheid geopend de voorwaarden aan exporteurs op te leggen, welke zij met het oog op de financiering der credieten noodig achtte, terwijl de uit te geven schuldbrieven zoo min mogelijk publiek moesten worden geëmitteerd, maar bij voorkeur in betaling moesten worden gegeven aan exporteurs. Ondanks de omstandigheid, dat de Minister van Financiën het boven uiteengezette standpunt van zijn Ambtgenoot van Landbouw, Nijverheid en Handel niet deelde, (wat zelfs tot het aanhouden van een partij kaas aan grenzen leidde!), moest de N.U.M. het aanzien, dat gedurende October, November en December 1917 voor een geldswaarde van ruim 60 miljoen gulden werd geëxporteerd, zonder dat zij in de gelegenheid was, daaraan eenige voorwaarde omtrent het in betaling nemen van schuldbrieven der Maatschappij te verbinden.

In Augustus 1918 volgde de overname van het aan Oostenrijk en Hongarije verleende crediet, groot 24 miljoen gulden, van de Nederlandsche Bankgroep, die zich daarvoor gevormd had. De eenige verplichting, welke de Oostenrijksch-Hongaarsche bankgroepen, waarmede de crediet-overeenkomst was aangegaan, op zich hadden genomen, was deze, dat zij bij de verstrekking van f 4.000.000 's maands gedurende

6 maanden hunne Regeeringen „zouden bewegen” uitvoervergunningen te verleen voor de in een bijlage van het contract omschreven goederen. Het bleek echter, dat de lijst der goederen zeer onvolledig was, vele artikelen bevatte, die voor Nederland van weinig waarde waren, terwijl belangrijke artikelen, als bijv. smeerolie, in onvoldoende hoeveelheden waren opgenomen. De geldswaarde der maandelijks vrij te geven goederen bedroeg hoogstens vier miljoen gulden, zoodat het de N.U.M. alweer onmogelijk was bij importeurs van deze goederen het crediet onder te brengen.

Behalve deze credieten, die vóór de oprichting der N.U.M. aan Duitschland en Oostenrijk-Hongarije waren toegezegd, kwamen nog de verplichtingen, voortvloeiende uit de crediet-overeenkomst, behoorende bij het koloncontract met Duitschland van 31 Juli 1919, waarbij *f* 30 per ton ingevoerde kolen diende te worden verstrekt. De maandelijksche aanvoer bedroeg toen 120.000 ton. Daarnaast drong de Commissie voor Advies inzake Economische Aangelegenheden er op aan, dat de N.U.M. eveneens een crediet aan Duitschland zou verstrekken van *f* 150 per ton voor het ijzer, dat binnen het in de IJzer-Kolen-Credietovereenkomst van 6 October 1917 vastgelegde contingent, nog na Maart 1919 was nageleverd. In het geheel werd door de N.U.M. *f* 34.650.000 aan Duitschland geleend.

De credietverleening aan Duitschland en Oostenrijk-Hongarije geschiedde steeds door overname van door die Rijken uitgegeven schatkistbiljetten tegen den koers van 94 pCt., rentende 5 pCt., en met een looptijd van drie jaren. Daarnaast werden als zekerheid promessen gegeven en een surplus aan schatkistpapier.

Voordat de datum van terugbetaling van het aan Oostenrijk en Hongarije verleende crediet, met de aflossing waarvan in 1920 een begin moest worden gemaakt, verschenen was, kwamen van die zijde voorstellen binnen ten einde tot een vervroegde aflossing te geraken. Een plan werd voorgelegd, waarbij een gedeelte van het crediet werd omgezet eerst in een geschenk voor den wederopbouw van Oostenrijk, later in een leening, doch van Geallieerde zijde werd een spaak in het wiel gestoken. De N.U.M. voorzag toen moeilijkheden met de terugbetaling, — waar reeds de rentevoldoening achterwege bleef —, en zond een delegatie, vergezeld van haar rechtskundigen raadsman, naar Weenen en Budapest om daar onderhandelingen te voeren. Ook hier ondervond men groote moeilijkheden, thans door de interventie van de Commissie van Herstel te Parijs als gevolg van de liquidatie der Oostenrijksch-Hongaarsche Bank. Men helde eerst over tot het plan om eenvoudig de banken, die zich garant hadden verklaard aan te pakken, omdat de overtuiging bestond, dat een dergelijke maatregel het geld binnen zou brengen. Alhoewel er voor de N.U.M. als Naamlooze Vennootschap feitelijk geen reden bestond om eenige consideratie te dezen opzichte te betrachten, wilde zij dezen weg niet inslaan zonder de Regeering er in te hebben gekend. Zij moest toen haren opzet laten varen, omdat de Minister van Buitenlandsche Zaken bezwaren tegen een dergelijk optreden maakte, waaraan de pressie van Gezanten der Geallieerde Regeeringen niet vreemd is geweest.

Ten gevolge van dit alles was de N.U.M. verplicht genoeg te nemen met een regeling, waarbij een korting van 9 miljoen gulden op het crediet werd gegeven.

In den loop van 1919 werd nog door den Minister van Financiën aan de N.U.M. medegedeeld, dat Z. Exc. er prijs op zoude stellen, indien zij haar tusschenkomst zou willen verleen voor de financiering der credieten, die in verband met de vier financieele overeenkomsten volgens het nieuw gesloten General Agreement, door onze Regeering aan Engeland, Frankrijk en Italië waren toegezegd, een en ander ingevolge de wetten van 11 April en 4 November 1919.

De N.U.M. verstreekte daarop aan het Vereenigd

Koninkrijk een crediet van *f* 37.656.000, aan Frankrijk een crediet van *f* 30.000.000, terwijl Italië niet over het toegezegde crediet beschikte.

Engeland betaalde het op het crediet opgenomen bedrag van *f* 37.656.000 reeds op 31 December 1919 terug, terwijl het crediet aan Frankrijk vóór den vervaldag met een termijn van 5 jaar werd verlengd, echter met verhooging van de rente van 5 op 6 pCt. 's jaars. Laatstgenoemde verlenging geschiedde ingevolge de wet van 24 December 1921.

Behalve bij de financiering der buitenlandsche credieten heeft de N.U.M. nog een belangrijke daad op financieel gebied verricht door in de eerste jaren van haar bestaan op verzoek van de Nederlandsche Bank bij te dragen aan de tusschen Nederland en Zweden bestaande regeling, waardoor de valuta op Scandinavische landen binnen de normale grenzen zou kunnen worden teruggebracht.

Ten einde zich de noodige geldmiddelen voor het financieren der buitenlandsche credieten te verschaffen, heeft de N.U.M. aanvankelijk gebruik moeten maken van de mogelijkheid, die haar werd geopend om gelden bij de Nederlandsche Bank op te nemen. Waar zoowel de geringe uitvoer, als het standpunt ingenomen door Minister Posthuma, het onmogelijk maakten, schuldbrieven in die mate bij exporteurs onder te brengen als in verband met de credietverleening wel wenschelijk was geweest — slechts tot een bedrag van *f* 17.174.000 werd van de *f* 40 miljoen gecreëerde schuldbrieven geplaatst — moest zij wel op die wijze in haar middelen voorzien.

De N.U.M. maakte ook hare aanspraken geldend op baten voortvloeiende uit heffingen, die waren opgelegd in het tijdperk, liggende tusschen hare oprichting en hare inwerkingtreding, resp. op de exportwinsten, die op Regeeringsgoederen waren gemaakt. Ook van de exportwinst op suiker, die was behaald in het jaar 1917 over den oogst 1916/1917, vorderde zij een deel op. Er ontstond een vrij ingewikkelde toestand van verrekening tusschen N.U.M. en Staat, Staat en Levensmiddelenverenigingen en N.U.M. en die Vereenigingen. Tot algeheele klaarheid is deze aangelegenheid nooit gekomen en op de balansen van de N.U.M. komt dan ook nog steeds een vordering op den Staat der Nederlanden voor, waartegenover een bedrag is gereserveerd. De Directie van de N.U.M. moest wel halsstarrig vasthouden aan deze vorderingen, zoolang nog niet vaststond, dat aandeelhouders en obligatiehouders hun deelname in het kapitaal der vennootschap ten volle zouden terugkrijgen. Toen dit later vaststond, werd de geschapen verhouding een zuivere formaliteit.

In 1918 was de financieele toestand der N.U.M. nog zoodanig, dat het publiek zich ongerust ging maken, zoodat de N.U.M.-obligaties ver onder pari kwamen te staan. Van verschillende zijden werd op een Staatsgarantie voor dit papier aangedrongen. Toen echter bleek, dat van Duitsche zijde de verplichtingen ten opzichte der credieten geheel werden nagekomen, terwijl ook de schikking met Oostenrijk-Hongarije de financieele positie der N.U.M. versterkte, verdween het wantrouwen, en de twijfel aan de gunstige resultaten maakte plaats voor een alleszins gerechtvaardigd vertrouwen. Zelfs kon in 1920 worden tegemoetgekomen aan den wensch van obligatiehouders om op hun schuldbrieven een voorschot van 97 pCt. der nominale waarde te verkrijgen. De uitgegeven obligaties, die op 1 Augustus 1921 aflosbaar waren, werden reeds van 1 Maart 1921 af betaalbaar gesteld, zoodat in den loop van 1921 het geheele bedrag aan schuldbrieven werd afgelost.

De meerdere ruimte der kasmiddelen gaf in 1921 ook mog aanleiding de vraag onder de oogen te zien op welke wijze de aandeelhouders wederom in het bezit van een deel der door hen gestorte gelden zouden kunnen worden gesteld. Besloten werd, desverlangd, van 15 Februari 1921 af de aandelen en onder-

aandoelen voor 90 pCt. in beleening te nemen. Reeds 1 Juli evenwel trad in werking de Statutenwijziging van 21 Juni 1921, krachtens welke aan houders van aandelen en onderaandelen 90 pCt. kon worden terugbetaald, terwijl de stukken door afstempeling op 10 pCt. der aanvankelijke nominale waarde werden teruggebracht. De beleeningen hierop gesloten konden toen gelijktijdig worden afgewikkeld.

De niet onbelangrijke bate, die de exploitatie van de N.U.M. ten slotte voor de Staatskas heeft doen ontstaan, is voor het grootste deel te danken aan de heffingen, doch ook voor een niet gering deel aan de rente op de buitenlandsche schatkistpapieren en credieten. De laatste jaren ziet men dan ook de te verwachten inkomsten uit de N.U.M. geregeld op de Begrooting vermeld. De Balans per 31 Mei 1925, die dus een beeld geeft van de positie der Vennootschap op den dag vóór het begin der liquidatie, wijst het niet onbelangrijke winstcijfer aan van ruim 58 miljoen gulden, nadat geregeld 5 pCt. over het gestorte aandelenkapitaal is betaald geworden.

Op zichzelf geeft dit resultaat alle reden tot voldoening, maar toch hadden, indien tijdens de crisis-jaren de Regeering meer rekening had gehouden met de belangen der N.U.M. en de Directie meer in de gelegenheid was geweest hare meeningen en inzichten naar voren te brengen, de baten nog aanmerkelijk hooger kunnen zijn. Nu zijn niet alleen beduidende inkomsten aan de N.U.M.-kas ontgaan, maar zij had daarenboven niet onbelangrijke restituties van betaalde heffingen te doen onder meer als gevolg van de omstandigheid, dat door de N.U.M. in uitzicht gestelde uitvoer door de Regeering geweigerd werd.

Van overwegend belang voor de resultaten der N.U.M. is de positie der suikermarkt geworden. Ten eerste bleven de heffingen bij den uitvoer van suiker verre beneden de verwachtingen en verder heeft de N.U.M. een aanzienlijk verlies geleden op de in een ander deel dezes genoemde suiker, die zij in verband met den uitvoer van suikerbieten naar België van de Belgische fabrikanten kocht.

De afrekening met het Zuivelkantoor in liquidatie kon eerst volgen nadat een oplossing was gevonden voor de eigenaardige omstandigheid, die ontstaan was ten gevolge der wijziging van den Algemeenen Maatregel van Bestuur van 22 December 1917, die het onmogelijk maakte voorwaarden ten behoeve van derden aan de overdracht van consenten te verbinden. Wars van alle formaliteiten deed de N.U.M. afstand van de bedragen, die door exporteurs van zuivelproducten in de kas van het Zuivelkantoor waren gestort en die toch voor de binnenlandsche melkvoorziening moesten worden gebruikt, en zij nam genoegen met overname van het saldo der liquidatie-rekening.

De ruime kasmiddelen, waarover de N.U.M. langzamerhand ging beschikken (op 31 December 1922 had de N.U.M., behalve de f 30.000.000 crediet aan Frankrijk de directe beschikking over ruim f 22.000.000) deden velen met verlangen uitzien naar financieelen steun uit dit zoo verlokken saldo, ten einde hun zaken, die door tijdsomstandigheden of andere moeilijkheden achteruit waren gegaan, te helpen. De Directie plaatste zich echter op het standpunt, dat N.U.M.-geld moest worden beschouwd als Staatsgeld en zij achtte het onverantwoordelijk allerlei leeningen te doen, die van grooten invloed zouden kunnen zijn op het ten slotte aan de Staatskas af te dragen saldo. Slechts in één geval werd een uitzondering gemaakt, namelijk ten opzichte van de overname van een partij Schatkistbiljetten ten laste der Chineesche Regeering, ten behoeve van den afbouw der Hollandsche sectie van den Lung-Tsing-U-Hai-Spoorweg. De mogelijkheid om dezen afbouw te doen plaats vinden, was voor den uit Nederlanders bestaanden technischen staf en voor de Nederlandsche industrie van groot belang.

Ook van exporteurszijde werd niet nagelaten vermeende rechten op uitkeering uit de N.U.M.-kas te

doen gelden. De kaasexporteurs vroegen restitutie van heffing, betaald voor den uitvoer van kaas naar België, welk verzoek van de hand moest worden gewezen. Zij hebben thans den Staat in deze om schadevergoeding aangesproken.

De Vereeniging van Groenten- en Vruchtendrogers in Nederland en Vereenigingen van Groentenzouters spraken de N.U.M. om schadevergoeding aan, omdat zij „op grond van de van de N.U.M. verkregen inlichtingen” destijds groote voorraden lieten fabriceren, die door het uitblijven van uitvoervergunningen bij het onverwachte einde van den wereldoorlog vrijwel waardeloos werden. Langdurige besprekingen hadden geen gevolg en ten slotte hebben leden der Vereenigingen van Groentendrogers en Groentenzouters de N.U.M. bij wijze van test-case een proces aangedaan. Intusschen opende de omstandigheid, dat op de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders, gehouden op 28 Maart 1925, de volgende motie werd aangenomen: „De aandeelhouders, in vergadering bijeen, verzoeken den beheerders van de N.V. de N.U.M. tijdens de liquidatie bij de afwikkeling van de aanhangige zaken zooveel mogelijk te handelen naar billijkheid”, de mogelijkheid om in overleg met Z.Exc. den Minister van Financiën met partijen tot een regeling te komen.”¹⁾

Alhoewel de Vennootschap volgens art. 4 der statuten op 31 December 1925 zou eindigen, bleek in den aanvang van dat jaar, dat de Regeering een langer voortbestaan van de N.U.M. niet meer wenschelijk achtte. In hoofdzaak gaf hiertoe aanleiding het feit, dat het, in verband met den terugkeer tot den gouden standaard, onnoodig was langer het uitvoerverbod op goud te handhaven.

Commissarissen maakten derhalve gebruik van hun bevoegdheid om aan de algemeene vergadering van aandeelhouders een voorstel tot liquidatie te doen, welk voorstel in de vergadering van 28 Maart 1925 met algemeene stemmen werd aangenomen. Bepaald werd, dat de liquidatie op 1 Juni 1925 een aanvang zou nemen, terwijl tot liquidateuren werden benoemd Mr. H. Bijleveld, tot dan Regeeringscommissaris van den Minister van Financiën, en schrijver dezes.

Op 28 April 1925 verscheen de beschikking van den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid in de „Staatscourant”, waarbij dispensatie werd verleend van het verbod tot uitvoer van goud en dat van gouden munt en goudmuntmateriaal.

Met uitzondering van de belemmering van den uitvoer van melkproducten, niet voorzien van Rijksmerk, waartegen ik hierboven reeds mijn bedenkingen maakte en die, omdat er nog steeds niet een behoorlijke regeling te dien opzichte bestaat, nog gehandhaafd blijft, (de Afdeling Landbouw van het Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, resp. de Zuivel-Inspectie, verleent nog steeds op zekere voorwaarden haar tusschenkomst bij dezen uitvoer) viel dus de laatste hinderpaal weg; Handel en Nijverheid waren vrij om hun waren en geldzendingen over de grenzen van ons land te zenden waarheen het hun behaagde en waarheen hun initiatief hen dreef. Met de opheffing van de N.U.M. verviel het laatste Crisis-lichaam, dat alhoewel het getracht heeft door groote soepelheid en tegemoetkoming de aan den handel in den weg gelegde hinderpalen zooveel mogelijk weg te nemen, niet heeft kunnen bogen op groote populariteit. Wellicht kunnen de financieele resultaten haar een eenigszins milder oordeel verschaffen, dan haar aanvankelijk ten deel viel.

Met ingang van 1 Juli 1925 werd aan aandeelhouders het gestorte aandelenkapitaal terugbetaald, verhoogd met 6 maanden rente ad 5 pCt. 's jaars. Te

¹⁾ In het tijdperk liggende tusschen de opstelling van dit overzicht en de publicatie hadden Liquidateuren van de N.U.M. de gelegenheid door het treffen van dadingen een eind te maken aan de hangende procedures, waarbij tevens verdere aanspraken werden voorkomen.

zijner tijd zal dan, na afwikkeling der loopende zaken en hangende processen, door liquidateuren aan aandeelhouders rekening en verantwoording worden gedaan van het bedrag, dat ten slotte in 's Rijks Schatkist wordt gestort.

Ten einde de liquidatie te vergemakkelijken werd op de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders van 25 Juni 1925, waarop de Balans en Rekening van Verlies en Winst per 31 Mei 1925 werden goedgekeurd, alsnog besloten tot wijziging van art. 28 der statuten, waardoor de liquidatie zal geschieden onder uitsluitend toezicht van den Minister van Financiën, die ten deze den Raad van Commissarissen vervangt.

KAREL HUIJSSINGA,

Oud-President Directeur, thans Liquidateur.

's-Gravenhage, Augustus 1925.

AANTEKENINGEN.

De uitzetting der publieke en semi-publieke gelden in Duitschland. — Een van de moeilijkheden, waarmede de leiding van de Reichsbank heeft te kampen, is, gelijk bekend, het ontbreken van voldoende zeggenschap over de enorme bedragen, waarmede de ontvangsten van het Rijk, de landen en tal van groote publiekrechtelijke en semi-publiekrechtelijke lichamen tot dusverre de uitgaven overtreffen. Deze bedragen worden niet in rekening-courant bij de Reichsbank, welke geen rente vergoedt, gestort, doch vinden hun weg naar de geldmarkt en de particuliere banken, hetzij direct, hetzij via een der door bedoelde lichamen gecontroleerde banken, ten einde zoo rentegevend mogelijk te worden uitgezet.

Het is duidelijk, dat aldus naast de Reichsbank als uiteindelijk en daardoor controleerend credietorgaan een van haar onafhankelijk, zeer belangrijk crediet-reservoir is geschapen, waarvan het beheer de gestie der met de zorg voor het geldwezen belaste centrale bank kan doorkruisen.

Hoewel in het achter ons liggende jaar in dezen toestand eenige verbetering is gebracht, worden de op dit gebied getroffen regelingen nog niet bevredigend geacht. Dit blijkt zoowel uit hetgeen in het vorig nummer uit het rapport van Prof. Bruins werd aangehaald, als uit de meer uitvoerige beschouwingen, welke het rapport van den Agent-Generaal voor de Herstelbetalingen over deze aangelegenheid bevat.

Deze geeft allereerst een schets van het wijdvertakte stelsel van openbare bankinstellingen, dat Duitschland kent, en dat, dank zij den geldovervloed bij de publieke- en semi-publiekrechtelijke lichamen, het laatste jaar een geweldige betekenis heeft gekregen.

Tot deze banken behoort, om te beginnen, de Reichs-Kredit-Gesellschaft, oorspronkelijk georganiseerd tot het verrichten der bankzaken voor de Rijksbedrijven, ondergebracht in de V.I.A.G. (Vereinigde Industrie Unternehmungen A. G.), welke kapitaal zich geheel in rijkshanden bevindt en die op haar beurt alle aandeelen der R.K.G. in eigendom heeft. De deposito's der bank bedroegen 31 December 1924 335 miljoen R.M. De bank verricht alle bankzaken voor het publiek.

Vervolgens wordt de Verkehrs-Kreditbank besproken, welke kapitaal zich voor 75 pCt. in handen der Reichsbahn bevindt. Haar deposito's bedroegen op 30 Juni 1925 360 miljoen Reichsmark, welke in hoofdzaak in wissels zijn belegd en verder bij andere banken uitgezet.

Na de centrale landbouwbank, de Rentenbank-Kreditanstalt, wordt de Seehandlung, de Pruisische Staatsbank, besproken. Deze oefent grooten invloed uit op de Berlijnsche geldmarkt. Haar deposito's beliepen op 30 Augustus II. 900 miljoen R.M., d.i. 500 miljoen meer dan bij het begin van het jaar.

Na enkele woorden over de Beiersche en Saksische Staatsbanken en de Landesbank für die Rheinprovinz passeeren de spaar- en gemeentelijke banken de revue, via een veertiental Girozentralen, wier deposito's

einde Augustus 1925 bijna 1 milliard beliepen, verenigd in de Deutsche Girozentrale—Deutsche Komunalbank te Berlijn, alwaar ook de Raiffeisenbanken in de Preussenkasse haar centrale hebben.

Met een openbaar bankwezen van dezen omvang naast het particuliere bezit Duitschland thans, naar de meening van den Agent-Generaal, een bankwezen, dat niet slechts uiterst gecompliceerd is, doch ook aanzienlijk uitgebreider dan de omvang der zaken rechtvaardigt.

De betekenis der openbare gelden is in het afgelopen jaar sterk toegenomen. Hoe groot precies de uitzettingen hiervan zijn, valt echter niet na te gaan, daar het Rijk, noch de landen, noch de gemeenten op-gaven verstrekken en de publieke en semi-publieke banken of hun deposito's niet splitsen, of zelfs in het geheel geen tweemaandelijksche balans publiceeren, hetgeen de Agent-Generaal, naar uit verschillende passages valt te lezen, een ongewenschte toestand acht. „Hoe groot het totaal echter ook zij”, schrijft hij, „het is duidelijk, dat de omvang der publieke gelden voldoende is, om de gewone verhouding van de Regeering tot de Centrale Bank en tot de geldmarkt om te keeren. In plaats van geldopnemers zijn het Rijk en zijn organen en sommige landen en hun organen, zeer groote geldschietsters”. M.a.w., al neemt de Reichsbank thans, gelijk het Rapport constateert, tegenover de Regeering een volkomen onafhankelijke positie in, het hiermede beoogde is in zooverre uitgebleven, als de Staat de hulp der Bank kan ontberen, ja, daarentegen zelf als bank der banken optreedt.

De Agent-Generaal merkt verder o.m. het volgende op:

„De verantwoordelijkheid voor het beheer dezer middelen is verdeeld en onderverdeeld, niet slechts tusschen het Rijk, de landen en de gemeenten, doch over hun respectievelijke financiële kantoren en organen. Aangenomen zou mogen worden, dat het de practijk van het Rijk en zijn organen zou zijn, hun middelen uitsluitend bij de Reichsbank a deposito te plaatsen; en van de staten zulks bij de staatsbanken en van de gemeenten zulks bij de gemeentelijke banken te doen. De gedragslijn is in werkelijkheid veel gecompliceerder geweest en heeft met zich gebracht, direct en indirect leenen aan verschillende vormen van particuliere bedrijven, vaak door bemiddeling van de openbare banken en ook het a deposito plaatsen en het wederom uitzetten van openbare deposito's door de lange reeks van door publiekrechtelijke lichamen in eigendom bezeten of gecontroleerde banken.

De aanwending der openbare gelden heeft sedert den eersten dag, waarop zij zich begonnen te verzamelen, meer of minder acute problemen opgeleverd. Van financieel gezichtspunt is het essentiële vraagstuk geweest, hoe deze middelen, welke grootendeels voortvloeien uit belastingheffing, op zoodanige wijze naar de geldmarkt terug te voeren, dat de credietvraag, welke door hun invordering werd verscherpt, zich zou ontspannen. Onder normale omstandigheden zouden middelen van dezen aard hun weg terug naar de geldmarkt en naar het investeerend publiek vinden door middel van schuldaflossing, doch in Duitschland zijn de centrale regeering, en in het algemeen ook de landen, practisch zonder vlottende schuld geweest en was dit proces niet mogelijk.”

„Een tweede phase van het probleem is niet minder belangrijk. Het bestaan van surplussen in de handen der publieke autoriteiten heeft credietaanvragen uit verschillende kringen uitgelokt en heeft de beheerders der publieke gelden in uitzonderlijke machtsposities geplaatst, in het bijzonder wanneer zij terzelfder tijd nauwe of controleerende betrekkingen met de openbare bankinstellingen hadden. Het was voor de beheerders der publieke gelden volstrekt noodzakelijk, tenzij Duitschland twee officieele credietpolitieken zou hebben, in nauwe samenwerking met de Reichsbank te handelen en hun middelen op zoodanige wijze uit te zetten, dat haar crediet- en geldpolitiek werd ondersteund. Het leiderschap van de Reichsbank wordt in de wet stilzweigend aangenomen, aangezien op haar de primaire verantwoordelijkheid is gelegd voor de handhaving van de deugdelijkheid van het Deutsche geldwezen en van een voldoende reserve.”

Een deel der publieke gelden is als crediet op lan-

gen termijn verstrekt. De omvang hiervan is niet bekend, doch de Agent-Generaal acht de omvang der verstrekte korte credieten veel grooter. Deze zijn, algemeen gesproken, verstrekt door het plaatsn van gelden à deposito en door aankoop van wissels.

Bij de jacht naar zoo hoog mogelijke rente zijn, toen de groei der publieke gelden nog in zijn aanvang verkeerde, naar in herinnering wordt gebracht, allerlei domheden begaan. Grootendeels als gevolg hiervan heeft de Postadministratie in Maart II. haar wijze van gelduitzetting gereorganiseerd. De nieuwe regeling was echter meer bevredigend met het oog op de veiligheid der uitzettingen dan voor het brengen van eenheid in het beheer der publieke gelden, al was een verbetering te bespeuren, doordat de wisselaankopen voor de Post sindsdien door de Reichsbank geschieden. Ongeveer tezelfdertijd bleken de Seehandlung en de Reichs-Kredit-Gesellschaft bereid tot het onderhouden van nauwere betrekkingen met de Reichsbank, zoodat deze laatste van den omvang der door hen beheerde openbare gelden en de wijze waarop dit beheer geschiedde, zou worden op de hoogte gehouden.

Een verdere stap in de richting eener gecoördineerde politiek bij het beheer der publieke gelden werd in September 1925 gedaan, toen de Regeering, als onderdeel van haar anti-duurte-actie besloot, dat de van Rijksgelden geëischte rente zoodanig zou zijn,¹⁾ dat hierin een prikkel tot prijsdaling zou zijn gelegen. In samenwerking met de Reichsbank werd tot dit doel overeenstemming bereikt tusschen het Rijkswaterstaatsministerie van Financiën, de Post, de Spoorwegen en de Reichsversicherungsanstalt, terwijl kort daarop de Regeering stappen heeft gedaan, deze politiek uit te strekken tot de door landen en gemeenten uit te zetten gelden.

„Binnen zekere grenzen”, zegt de Agent-Generaal, „hebben de door de Regeering genomen stappen de strekking gehad af te houden van de vroeger gevolgde gedragslijn, openbare gelden op zoodanige wijze uit te zetten, dat de hoogste rente werd gemaakt”.

Het slot van zijn beschouwingen luidt als volgt:

„Van het gezichtspunt der credietpolitiek is het van kenmerklijk belang, het beheer der openbare gelden meer en meer onder de controle der Reichsbank te brengen, als de centrale bank van Duitschland en de voornaamste hoedster van zijn crediet en geldreserves. Zelfs dit zou echter niet geheel voldoende zijn en het biedt eenige praktische moeilijkheden wegens den wensch der publieke autoriteiten, rente van hun beschikbare gelden te trekken. In zekere mate is de Reichsbank in staat geweest, aan dezen wensch tegemoet te komen, door de middelen op de geldmarkt uit te zetten en, naar hieronder zal blijken,²⁾ draagt zij regresverplichtingen van rond 600 miljoen R.M. wegens uit haar portefeuille afkomstige wissels, welke in hoofdzaak bij de publieke instellingen zijn geherdisconteerd. Doch er zijn grenzen aan deze soort transacties, wegens de omstandigheden, die in de Deutsche geldmarkt heerschen, waar het aanbod van korte wissels vaak te gering is voor de vraag. Ten deele wegens het hun eigen karakter kunnen de openbare gelden niet weder worden gestuwd in de kanalen, waaruit zij kwamen, aangezien zulks hun aanwending in hoofdzaak als bedrijfskapitaal of als lang crediet zou vereischen.

De Reichsbank heeft onlangs in samenwerking met het Ministerie van Financiën een verhoogde mate van controle over de openbare gelden verkregen, welke ten deele voortvloeit uit het feit, dat de thans voor hun gebruik voorgeschreven lagere rente eenige van de prikkels tot individueele uitleening wegneemt. Anderzijds doet de lagere rente, waartegen deze fondsen beschikbaar zijn, natuurlijk de aanvragen van geldleeners toenemen. Volledige samenwerking met de Reichsbank in het beheer der openbare middelen zal veel doen, om de meer dringende technische moeilijkheden op te lossen, doch de fundamenteele oplossing moet uiteraard gericht zijn op een nauwere aanpassing van de bronnen der publieke inkomsten aan de essentieele uitgaven.”

¹⁾ 7½ pCt., resp. 8 pCt. voor lange credieten, door de Post verstrekt.

²⁾ [In de paragraaf over de credietverleening door de Reichsbank, welke op het bovenstaande volgt, wordt van dit feit melding gemaakt. — Red.]

Credietbank voor Nederlandsch-Indische gemeenten en ressorten. —

Aan de N.R.C. is het volgende ontleend:

De Nederlandsche Handel Maatschappij, De Nederlands-Indische Handelsbank en de Nederlands-Indische Escompto Maatschappij hebben te Batavia een Vennootschap, Credietbank voor Nederlandsch-Indische gemeenten en ressorten opgericht, welke zich ten doel stelt gelden in leen te verstrekken aan gemeenten, gewesten en provinciën in Nederlandsch-Indië, alsmede aan zoodanige gedeelten van Nederlandsch-Indië, welke bij de wet tot bestuursseenheid zijn verklaard; voorts het verstrekken van voorschotten op anticipatie-biljetten of promessen van publiekrechtelijke lichamen hierbovenbedoeld en het herbeleenen of herdisconten dezer biljetten en promessen.

De oprichters zijn van meening, dat zij, door het in het leven roepen van een bankinstelling speciaal met bovengenoemd doel, beter dan tot nu toe het geval was, in de steeds groeiende credietbehoefte der publiekrechtelijke lichamen kunnen voorzien.

De moeilijkheid die zich bij het verkrijgen van leeningen voor de meeste gemeenten en ressorten voordoet, is gelegen in het feit, dat geen direct beroep op de geldmarkt kan worden gedaan en men aangewezen is, hetzij op officieele of semi-officieele fondsen en kassen, hetzij op de banken.

Deze laatste zijn slechts in perioden van geldruimte in staat deze leeningen te verschaffen, daar zij deze uit eigen middelen moeten financieren. De nieuwe credietbank maakt het echter mogelijk, ook kleine leeningen, zij het ook indirect, onder het publiek te brengen, hetgeen ten gevolge heeft, dat betere voorwaarden kunnen worden aangeboden.

Het ligt namelijk in de bedoeling van oprichters, dat tegenover de leeningen, door de Credietbank verstrekt aan publiekrechtelijke lichamen, obligaties door haar worden uitgegeven, die wel bij het publiek kunnen worden geplaatst. Tegenover verschillende leeningen aan gemeenten en ressorten zal één groote leening van de Credietbank bij het publiek worden ondergebracht, waarvoor notering zal worden aangevraagd. Aldus zal één groot officieel courant fonds geschapen worden.

De oprichters vergelijken de obligaties dezer Credietbank met die van de gelijksoortige instelling in Nederland, de Maatschappij voor Gemeente Crediet. Zij zullen door de Javasche Bank in beleening worden genomen. Men heeft het wenschelijk geacht, aan publiekrechtelijke lichamen, die leeningen bij de vennootschap aangaan, een zeker belang en medezeggenschap in de gesties van de Credietbank te geven, terwijl bovendien een gedeelte van het risico door alle schuldenaren te zamen behoort te worden gedragen. Daarom is in de statuten bepaald, dat geen leeningen zullen worden verstrekt dan indien tegelijk door geldnemer wordt deelgenomen in de serie B van het gemeenschappelijk kapitaal voor een bedrag gelijkstaande met 5 pCt. van het nominale bedrag der leening. Deze aandeelen strekken achter tot onderpand voor de nakoming van de verplichtingen tegenover de Credietbank en worden pas vrij gegeven nadat aan alle verplichtingen is voldaan. Er zal een raad van advies in het leven worden geroepen, gekozen uit aandeelhouders B, welke de binnengekomen leeningsaanvragen zal beoordeelen en advies zal uitbrengen aan den Raad van Beheer. Afgescheiden van het bovenstaande zijn in de statuten zoodanige voorzieningen getroffen, dat de generale leiding blijft berusten bij de oprichters, aandeelhouders A, hetgeen een waarborg wordt geacht voor voorzichtig beleid. Oprichters hopen, dat de publiekrechtelijke en semi-publiekrechtelijke kassen in plaats van rechtstreeks leeningen te verschaffen, hun overtollige middelen bij de Credietbank zullen beleggen. De last om de leeningsaanvragen te onderzoeken wordt dan op de schouders van de Credietbank gelegd, die als centraal lichaam beter georiënteerd is dan zij kunnen zijn.

Tot leden van den raad van beheer zijn benoemd de heeren C. W. A. M. Groskamp, president van de Factory der Nederlandsche Handel Maatschappij te Batavia, als voorzitter; G. Vermey, directeur van het hoofdkantoor voor Azië der Nederlandsch-Indische Handelsbank, en Th. C. Sandrock, directeur der Nederlandsch-Indische Escompto Mij., terwijl de heer Mr. J. L. Bigot, p.a. Nederlandsch-Indische Handelsbank, als secretaris zal optreden.

Het kapitaal bedraagt f 2.250.000, verdeeld in twee series, waarvan serie A f 450.000, serie B f 1.800.000. Serie A is geheel geplaatst.

ONTVANGEN:

Finland. Staatkundig, economisch en technisch door J. Moorman. 's-Gravenhage 1925; N.V. Moorman's Periodieke Pers.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 3½	3 Oct. '25	Zwits. Nat. Bk. 3½	22 Oct. '25
	Bel. Binn. Eff. 4	3 Oct. '25	N. Bk. v. Denem. 5½	7 Sept. '25
	Vrsch. in R.C. 5	3 Oct. '25	Zweedsche Rbk 4½	8 Oct. '25
Javasche Bank	4½	20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 5	14 Sept. '25
Bank van Engeland	5	3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-	
Duitsche Rijkbank	9	26 Feb. '25	slowakije . . . 6½	1 Dec. '25
Bank v. Frankrijk	6	9 Juli '25	N. Bk. v. O'rijk. 9	3 Sept. '25
Belgische Nat. Bk.	7	30 Nov. '25	N. Bk. v. Hong. 7	22 Oct. '25
Fed. Res. Bank N.Y.	3½	26 Feb. '25	Bank v. Italië. 7	17 Juni '25
Bank van Spanje. . .	5	23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5½	

OPEN MARKT.

	1925							1924	1923	1914
	24 Dec.	21-24 Dec.	14-19 Dec.	7-12 Dec.	22-27 Dec.	24-29 Dec.	20-24 Juli			
Amsterdam										
Partic. disc.	3½-3¼	3½-3¼	3½-3¼	3½-3¼	3½-3¼	3½-3¼	3½-3¼	4½-3¼	3½-3¼	3½-3¼
Prolong.	4	3½-4	3-4	3½-4	3½-4	4½-6	2¼-3¼			
Londen										
Daggeld . . .	2½-4	2½-4	2-4½	2½-4	1-3	-1-2	1¾-2			
Partic. disc.	4½-15½	4½-15½	4½-7½	4½-7½	3½-16-7½	3½-16-7½	2¼-3¼			
Berlijn										
Daggeld . . .	7-8½	7-8½	7-9	7-8½						
Partic. disc.	6¾	6¾	6¾	6¾						
30-55 d. . .	6¾	6¾	6¾	6¾						
56-90 d. . .	6¾	6¾	6¾	6¾			2½-1½			
Waren-										
wechel.	8½-3¼	8½-3¼	8½-3¼	8½-3¼						
New York										
Call money	5½-3¼	5½-6¼	4½-5¾	5-¾	4-5¼	5-6¼	1¾-2½			
Partic. disc.	3½	3½	3½	3½	3	3				

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen*)	Berlijn*)	Parijs*)	Brussel*)	Batavia¹)
22 Dec. 1925	2.48 15/16	12.06 3/8	59.25	9.13	11.28 1/2	100 3/4
23 " 1925	2.48 15/16	12.06 3/8	59.25	9.26	11.28 1/2	100 3/4
24 " 1925	2.48 15/16	12.06 3/8	59.24	9.16 1/2	11.28 1/2	100 3/4
25 " 1925	—	—	—	—	—	—
26 " 1925	—	—	—	—	—	—
28 " 1925	2.48 3/4	12.06 3/8	59.22 1/2	9.07	11.28	100 5/8
Laagsted. w. 1)	2.48 3/4	12.06 3/8	59.21	9.04	11.27	100 1/2
Hoogste d. w. 1)	2.48 15/16	12.07 1/2	59.26	9.30	11.29	101
21 Dec. 1925	2.48 7/8	12.05 7/8	59.25	9.27	11.28 1/2	100 7/8
14 " 1925	2.48 15/16	12.07 1/2	59.25	9.02	11.28 1/2	100 7/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Zwitserland*)	Weenen*)	Praag¹)	Boekarest¹)	Milaan**)	Madrid*)
22 Dec. 1925	48.05	35.10	7.37	1.15	10.05	35.18
23 " 1925	48.07 1/2	35.10	7.38	1.15	10.04 1/2	35.17 1/2
24 " 1925	48.07 1/2	35.15	7.37	1.15	10.05	35.20
25 " 1925	—	—	—	—	—	—
26 " 1925	—	—	—	—	—	—
28 " 1925	48.11 1/2	35.12 1/2	7.37 1/2	1.15	10.03 1/2	35.21
Laagsted. w. 1)	48.02 1/2	35.—	7.35	1.10	10.—	35.—
Hoogste d. w. 1)	48.10	35.20	7.40	1.20	10.08	35.25
21 Dec. 1925	48.07 1/2	35.10	7.37	1.15	10.04 1/2	35.22 1/2
14 " 1925	48.02 1/2	35.10	7.37	1.16	10.06	35.31
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm*)	Kopen-	Ostlo*)	Hel-	Buenos-	Mon-
		hagen*)		sing-	Aires¹)	trealt¹)
				fors¹)		
22 Dec. 1925	66.90	61.85	50.55	6.27 1/2	103	2.48 3/4
23 " 1925	66.80	61.75	50.55	6.27 1/2	103	2.48 3/4
24 " 1925	66.77 1/2	61.70	50.55	6.27 1/2	103	2.48 3/4
25 " 1925	—	—	—	—	—	—
26 " 1925	—	—	—	—	—	—
28 " 1925	66.82 1/2	61.70	50.50	6.26	103	2.48 5/8
Laagsted. w. 1)	66.70	61.60	50.35	6.25	102 3/4	2.48 1/2
Hoogste d. w. 1)	66.90	61.90	50.70	6.30	103 3/8	2.49
21 Dec. 1925	66.77 1/2	61.80	50.40	6.27 1/2	103	2.48 3/4
14 " 1925	66.65	62.—	50.65	6.27 1/2	103 1/4	2.49
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
22 Dec. 1925	4,85	3,65	23,80	40,19
23 " 1925	4,85	3,70	23,80	40,18
24 " 1925	4,85	3,67	23,80	40,19
25 " 1925	—	—	—	—
26 " 1925	—	—	—	—
28 " 1925	4,85 1/8	3,69	23,80	40,22
15 Dec. 1925	4,85	3,58	23,80	40,17
Muntpariteit . . .	4,8667	19,30	23,81 1/4	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	12 Dec. 1925	19 Dec. 1925	21/24 Dec. '25 Laagste	24 Dec. '25 Hoogste
Alexandrië . . .	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 1/16
Bangkok . . .	Sh. p. tical	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2
B. Aires¹) . . .	d. p. \$	46 21/32	46 3/8	46 1/2	46 11/16
Calcutta . . .	Sh. p. rup.	1/6 3/16	1/6 3/16	1/6 5/32	1/6 7/32
Constantin . . .	Piast. p. £	910	912 1/2	900	915
Hongkong . . .	Sh. p. \$	2/4 3/8	2/4 11/16	2/4 3/8	2/5 1/16
Lissabon¹) . . .	d. per Mil.	217 3/32	217 3/32	2 1/2	2 9/16
Mexico	d. per \$	25	25	24	26
Montevideo¹) . . .	d. per \$	50 1/2	50	49 3/4	50 3/4
Montreal . . .	\$ per £	4.85 1/8	4.85 1/8	4.85	4.85 1/2
R. d. Janeiro¹) . . .	d. per Mil.	7 1/32	7 1/16	7 1/32	7 1/8
Shanghai . . .	Sh. p. tael	3/1 1/2	3/1 1/2	3/1	3/2
Singapore . . .	id. p. \$	2/4 3/16	2/4 3/16	2/4 1/8	2/4 3/8
Valparaiso²) . . .	peso p. £	39.10	39.30	39.20	39.30
Kobe	Sh. p. yen	1/9 13/32	1/9 7/16	1/9 5/16	1/9 1/16

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

	Londen¹)	N.York²)	Londen
21 Dec. 1925 . . .	31 13/16	69	84/11 1/2
22 " 1925 . . .	31 13/16	69	84/11 1/2
23 " 1925 . . .	31 1/2	68 7/8	84/11 1/2
24 " 1925 . . .	31 11/16	68 1/2	—
25 " 1925 . . .	—	25	—
26 " 1925 . . .	—	26	—
27 Dec. 1924 . . .	66 3/4	26 Dec. 1924 . . .	—
20 Juli 1914 . . .	24 15/16	54 1/8	20 Juli 1914 . . .

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen	21 December 1925	28 December 1925
Saldo bij Nederl. Bank. . .	f 16.407.769,29	f 10.245.954,25
Saldo bij betaalmeesters . .	356.269,72	—
Saldo b. d. Bank v. Ned. Gemeenten	1.282.322,08	1.657.461,32
Voorschot op ult. Nov. 1925 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink. bel. en opcenten op Rijksink. bel. . .	63.001.702,27	63.001.702,27
Voorsch. aan de koloniën . . .	9.534.869,76	10.294.012,44
Voorsch. a. h. buitenland . . .	214.292.730,80	215.061.349,28
Daggeldleeningen tegen onderp. v. Staatssch. briefv. . .	15.680.000,—	23.330.000,—

Verplichtingen.

Voorsch. door de Ned. Bank Schatkistbilj. in omloop¹) . .	f 161.486.000,—	f 161.486.000,—
Schatkistprom. in omloop . .	107.320.000,—	107.320.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk. . .	—	—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas)	16.269.367,—	16.655.782,50
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort	42.914.507,28	50.208.668,74

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	19 December 1925	26 December 1925
Voorschot uit 's Rijks Kas aan N.-I.	f 685.000,—	f 314.900,—
Ind. Schatk. prom. in oml. . .	26.750.000,—	20.650.000,—
Ander Schatkistpapier . . .	1.750.000,—	1.750.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I. . .	12.126.000,—	1.791.000,—
Muntbiljetten in omloop . .	33.939.000,—	32.958.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgelden v. h. N.-I. muntfonds . . .	5.517.000,—	5.517.000,—
Id.v.d. N.-I. Postspaarbnk. . .	819.000,—	803.000,—
Totaal	f 81.586.000,—	f 63.783.000,—
Aanwez. in 's Lands kassen . .	39.564.000,—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 28 December 1925.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	35.375.198,65		
sels, Prom.,	Bijbnk. „	14.246.105,19		
enz. in disc.	Ag.sch. „	27.155.734,81	f	76.777.038,65
Papier o. h. Buitenl. in disconto				—
Idem eigen portef. f		246.874.934,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „				246.874.934,—
Beleeningen	Hfdbk. f	44.405.905,08		
incl. vrsch.	Bijbnk. „	11.832.647,41		
in rek.-crt.	Ag.sch. „	70.831.081,20		
op onderp.			f	127.069.633,69
Op Effecten		125.745.878,69		
Op Goederen en Spec. „		1.323.755,—		127.069.633,69
Voorschotten a. h. Rijk				—
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	41.669.345,—		
Muntmat., Goud		401.315.497,05		
	f	442.984.842,05		
Munt, Zilver, enz.		23.964.945,09		
Muntmat., Zilver				466.949.787,14
Effecten				
Belegging Res.fonds. f		6.481.932,79		
id. van 1/8 v. h. kapit. „		3.994.787,19		10.476.719,98
Gebouwen en Meub. der Bank		5.171.000,—		
Diverse rekeningen		38.365.278,26		
	f	971.684.391,72		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		6.483.597,96		
Bijzondere reserve		12.000.000,—		
Bankbiljetten in omloop		874.832.250,—		
Bankassignatiën in omloop		2.318.302,69		
Rek.-Cour. { Het Rijk f		11.242.776,95		
saldo's: { Anderen „		30.371.913,85		41.614.690,80
Diverse rekeningen		14.435.550,27		
	f	971.684.391,72		
Beschikbaar metaalsaldo	f	282.607.468,33		
Op de basis van 1/8 metaaldekking		98.854.419,63		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		1.413.037.340,—		
Voornaamste posten in duizenden guldens.				

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
28 Dec. '25	442.985	23.965	874.832	43.933	282.607	51
21 „ '25	447.381	24.534	863.483	58.803	286.869	51
14 „ '25	450.776	23.857	874.779	50.002	289.088	51
7 „ '25	454.385	23.069	894.884	36.344	290.646	51
30 Nov. '25	457.838	23.441	906.074	38.409	291.820	51
23 „ '25	460.484	23.498	880.326	55.475	296.260	52
29 Dec. '24	504.613	12.619	935.446	60.745	315.518	52
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buiten-land	Diverse rekeningen 2)
28 Dec. 1925	75.777	—	127.070	246.875	38.365
14 „ 1925	75.924	—	126.279	246.780	38.460
7 „ 1925	74.741	—	127.507	246.716	38.001
30 Nov. 1925	74.377	—	128.802	246.529	39.543
23 „ 1925	71.868	—	136.386	244.893	40.742
21 „ 1925	73.833	—	129.011	244.718	40.084
29 Dec. 1924	119.683	—	171.775	112.036	97.068
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
28 Nov. 1925..	1.023	1.711	748	976	311
21 „ 1925..	969	1.601	786	973	371
14 „ 1925..	969	1.631	794	979	215
7 „ 1925..	959	1.733	697	972	290
31 Oct. 1925..	969	1.791	729	976	325
29 Nov. 1924..	1.096	1.659	1.907	1.046	512
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
19 Dec. 1925	218.000		355.500	46.500	137.600
12 „ 1925	210.000		357.500	49.500	128.600
5 „ 1925	196.000		352.500	36.500	118.200
28 Nov. 1925	143.658	41.404	344.066	33.517	110.184
21 „ 1925	144.080	42.034	342.138	37.068	110.879
14 „ 1925	143.822	42.012	344.182	43.431	108.933
7 „ 1925	143.611	42.076	342.429	39.632	109.960
20 Dec. 1924	133.655	52.821	278.382	101.904	111.175
22 Dec. 1923	160.443	61.748	259.967	115.330	147.912
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 2

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
19 Dec. 1925		138.770		***	54
12 „ 1925		407.000		***	52
5 „ 1925		145.870		***	50
28 Nov. 1925	16.674	25.643	83.063	72.195	49
21 „ 1925	16.843	24.945	83.616	67.933	49
14 „ 1925	17.389	25.992	92.812	66.032	48
7 „ 1925	17.348	26.609	91.138	60.728	49
20 Dec. 1924	32.349	16.312	77.616	76.934	49
22 Dec. 1923	35.536	25.504	82.868	29.542	59
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis 1/8 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
23 Dec. 1925	144.622	145.729	***	***	***
16 „ 1925	144.802	144.153	295.456	56.250	244.175
9 „ 1925	145.008	143.319	290.601	56.250	239.211
2 „ 1925	145.660	143.283	289.418	56.250	238.116
25 Nov. 1925	146.734	141.954	290.052	56.250	238.738
18 „ 1925	147.680	141.203	291.664	56.250	240.439
24 Dec. 1924	128.524	129.752	302.095	27.000 2)	255.127
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. 1)
23 Dec. '25	45.423	79.796	17.652	108.300	18.643	14 1/2
16 „ '25	48.368	78.127	10.719	118.295	20.399	15 1/8
9 „ '25	54.368	71.081	8.781	120.226	21.439	16 1/8
2 „ '25	62.438	71.695	8.525	129.924	22.127	16
25 Nov. '25	41.598	77.348	14.274	111.441	24.531	19 1/8
18 „ '25	40.248	73.062	15.148	106.632	26.227	21 1/8
24 Dec. '24	41.920	83.590	14.852	111.280	18.522	14,61
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits. 2) Gouddekking.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Butt. gew. voorsch. a/d. Staat	Schat-kistbil-jetten 1)	Wissels
22 Dec. '25	5.548	1.864	320	563	34.650	5.209	3.693
17 „ '25	5.548	1.864	319	563	34.000	5.208	3.428
10 „ '25	5.548	1.864	317	563	33.700	5.201	3.661
3 „ '25	5.548	1.864	317	562	33.500	5.194	4.702
26 Nov. '25	5.548	1.864	315	568	31.950	5.178	3.588
25 Dec. '24	5.545	1.864	306	570	22.600	4.872	5.241
23 Juli '14	4.104	—	640	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uitge-stelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Staat
22 Dec. '25	10	5	2.539	49.933	3.244	11
17 „ '25	12	5	2.579	49.628	3.250	31
10 „ '25	14	5	2.672	49.536	3.230	31
3 „ '25	13	5	2.622	49.184	3.246	41
26 Nov. '25	11	5	2.562	48.085	3.013	9
25 Dec. '24	21	9	2.930	40.604	1.959	14
23 Juli '14	8	—	769	5.912	943	401

1) In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tenl. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Dec. 1925	1.207,7	96,6	394,9	1.565,0	8,9
7 " 1925	1.207,3	96,6	402,4	1.593,6	4,8
30 Nov. 1925	1.207,3	96,6	402,4	1.649,7	23,8
23 " 1925	1.207,2	96,6	392,5	1.379,5	11,6
14 " 1925	1.207,0	96,6	375,3	1.443,0	9,8
15 Dec. 1924	696,2	230,6	232,1	2.079,0	17,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Door Rijksh. geherdisc.
15 Dec. 1925	226,3	689,8	2.566,3	765,0	549,7	585,3
7 " 1925	223,9	675,9	2.734,3	631,1	520,0	582,3
30 Nov. 1925	221,6	578,4	2.770,9	586,9	495,8	583,6
23 " 1925	221,4	891,3	2.423,9	967,9	507,7	706,3
14 " 1925	220,7	845,3	2.558,8	832,7	496,1	686,2
15 Dec. 1924	78,7	1.838,0	1.723,2	1.131,7	1.555,2	513,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0	—

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbaascheine 15 7 Dec., 30, 23, 14 Nov., resp. 254,3; 198,2; 130,8; 481,3; 407,7 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. tenl. saldi	Beleening van tegoed in n. buitl.	Beleening van prom. d. provincien	Binnenlandsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Crt. Particulieren
22 Dec. '25	395	85	480	1.036	798	5.200	7.471	554
17 " '25	395	85	480	1.041	784	5.200	7.475	531
10 " '25	395	85	480	1.077	756	5.200	7.556	468
3 " '25	395	85	480	934	632	5.200	7.615	117
26 Nov. '25	395	85	480	906	545	5.200	7.544	101
19 " '25	395	85	480	1.018	523	5.200	7.543	152
24 Dec. '24	359	85	480	1.479	349	5.250	7.590	435

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herd. v. d. member banks	In de open markt gekocht
9 Dec. '25	2.722,3	1.365,3	107,6	679,4	369,6
2 " '25	2.742,6	1.397,6	114,9	643,9	357,7
25 Nov. '25	2.745,9	1.405,5	114,6	624,7	359,5
18 " '25	2.782,2	1.418,0	122,8	566,4	355,0
11 " '25	2.779,1	1.406,7	111,4	564,7	352,7
4 " '25	2.772,6	1.382,3	107,7	636,3	342,5
10 Dec. '24	2.997,5	1.868,4	95,2	254,3	352,8

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekkingsperc. 1)	Algem. Dekkingsperc. 2)
9 Dec. '25	351,9	1.765,6	2.314,5	116,9	66,7	69,4
2 " '25	339,4	1.742,7	2.313,0	116,9	67,6	70,5
25 Nov. '25	332,3	1.731,5	2.290,8	116,8	68,2	71,1
18 " '25	333,3	1.708,1	2.321,9	116,8	69,0	72,1
11 " '25	334,0	1.711,3	2.288,7	116,7	69,4	72,3
4 " '25	330,2	1.713,4	2.315,0	116,7	68,7	71,5
10 Dec. '24	551,9	1.853,6	2.259,3	112,1	72,8	75,2

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
2 Dec. '25	722	14.006	5.393	1.668	18.492	5.348
25 Nov. '25	722	13.959	5.405	1.656	18.430	5.360
18 " '25	722	14.015	5.410	1.694	18.618	5.321
11 " '25	723	14.022	5.450	1.659	18.671	5.344
4 " '25	723	14.027	5.462	1.673	18.654	5.348
3 Dec. '24	739	12.915	5.612	1.724	18.170	4.826

Hierachter volgen enkele bankstaten, welke aan het eind van ieder kwartaal worden opgenomen.

BANKSTATEN,

KWARTAALSGEWIJZE OPGENOMEN.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.

(In miljoenen dollars).

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herd. v. d. member banks	In de open markt gekocht
9 Dec. 1925..	944,0	332,4	25,6	211,2	35,6
2 " 1925..	970,9	378,5	25,9	187,8	34,8
25 Nov. 1925..	966,1	379,4	27,1	192,7	35,4
18 " 1925..	1006,7	380,7	27,5	148,0	26,3
10 " 1925..	995,9	377,0	25,3	153,1	32,3
4 " 1925..	992,1	353,2	23,0	191,3	32,4
28 Oct. 1925..	1007,9	354,4	25,9	156,3	36,4
21 " 1925..	962,5	355,5	25,9	162,0	23,0
14 " 1925..	888,8	311,8	25,2	214,9	30,6
7 " 1925..	907,7	313,2	24,9	231,9	31,1
30 Sept. 1925..	914,4	314,5	24,8	229,1	28,8
23 " 1925..	926,3	310,9	24,4	232,8	27,2
10 Dec. 1924..	888,1	450,0	20,9	48,9	110,8
12 Dec. 1923..	902,2	641,7	25,0	143,6	102,3

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkingsperc. 1)
9 Dec. 1925..	82,4	363,0	902,1	32,1	76,6
2 " 1925..	71,1	361,5	900,3	32,1	79,0
25 Nov. 1925..	61,4	362,5	886,1	32,1	79,6
18 " 1925..	63,7	356,8	891,7	32,2	82,8
10 " 1925..	62,5	354,0	886,0	32,1	82,4
4 " 1925..	61,4	361,2	889,4	32,1	81,2
28 Oct. 1925..	55,1	354,8	900,2	32,0	82,4
21 " 1925..	55,5	349,5	856,9	32,0	81,9
14 " 1925..	70,3	355,7	856,1	32,0	75,4
7 " 1925..	57,9	353,7	872,8	32,0	76,0
30 Sept. 1925..	79,3	355,7	886,1	32,0	75,6
23 " 1925..	60,5	349,2	890,3	31,9	76,7
10 Dec. 1924..	204,3	369,4	880,2	30,2	72,7
12 Dec. 1923..	24,2	421,9	732,0	29,4	80,4

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F. R. notes en deposito's.

II. ZWEDSCHE RIJKSBANK.

(In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Buiten. tegoed en vreemde wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
12 Dec. '25	230,3	159,4	47,3	380,7	471,6	275,6
5 " '25	230,4	160,6	47,3	300,2	497,4	172,4
28 Nov. '25	230,5	160,5	47,3	224,3	503,1	85,4
21 " '25	230,6	161,0	47,3	221,9	479,4	100,9
14 " '25	230,7	164,0	47,3	227,7	490,0	104,2
7 " '25	230,8	164,8	47,3	242,1	503,6	103,4
31 Oct. '25	230,9	166,1	47,3	245,7	523,4	102,2
24 " '25	230,9	166,0	47,3	237,9	474,1	130,8
17 " '25	231,1	166,1	47,3	247,6	486,2	126,4
10 " '25	231,1	169,2	47,3	259,7	501,1	129,1
3 " '25	231,7	168,9	47,3	286,1	544,3	112,8
13 Dec. '24	237,3	61,2	54,3	495,9	483,5	298,6
15 Dec. '23	271,9	50,0	103,6	481,6	524,8	321,1
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
22 Dec. 1925..	147,2	55,1	13,5	310,1	373,7	77,5
15 " 1925..	147,2	58,1	13,5	298,6	356,7	87,1
7 " 1925..	147,2	58,1	13,5	297,4	350,3	92,7
30 Nov. 1925..	147,2	58,2	13,5	301,8	351,2	96,2
23 " 1925..	147,2	59,2	12,6	301,9	347,0	101,0
16 " 1925..	147,2	58,4	12,6	303,3	349,3	98,2
7 " 1925..	147,2	64,1	12,6	306,0	358,9	99,0
31 Oct. 1925..	147,2	66,0	12,6	310,5	365,5	99,2
22 " 1925..	147,2	66,5	12,6	304,2	360,4	99,2
15 " 1925..	147,2	65,1	12,6	308,8	365,2	97,5
7 " 1925..	147,2	65,3	12,6	307,1	369,9	91,9
30 Sept. 1925..	147,2	66,3	12,5	309,4	371,7	93,5
22 " 1925..	147,2	64,2	12,5	310,3	363,8	99,4
22 Dec. 1924..	147,2	37,9	9,0	401,3	404,9	84,5
22 Dec. 1923..	147,3	17,0	9,1	453,0	407,2	76,5
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Zilver	Tegood in het buitenland	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Cr.
30 Nov. 1925..	209,3	15,7	106,5	271,3	433,5	77,4
31 Oct. 1925..	209,3	18,9	134,4	252,2	453,6	60,6
29 Nov. 1924..	209,5	23,0	25,5	495,2	479,1	71,5
30 Nov. 1923..	209,6	3,3	37,0	394,7	472,9	52,5
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

V. BANK VAN SPANJE.

(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rekg. Cr.	
						Partic.	Staat
19 Dec. '25	2.537	655	589	2.463	4.382	1.275	357
12 " '25	2.537	652	589	2.461	4.415	1.297	343
5 " '25	2.537	652	589	2.523	4.431	1.007	371
28 Nov. '25	2.537	655	589	2.516	4.399	991	402
21 " '25	2.537	650	589	2.178	4.431	1.007	365
14 " '25	2.537	640	589	2.260	4.491	989	349
7 " '25	2.537	645	590	2.299	4.508	983	355
31 Oct. '25	2.537	650	590	2.300	4.459	969	394
24 " '25	2.537	648	590	2.235	4.449	977	395
17 " '25	2.537	648	590	2.218	4.467	975	346
9 " '25	2.537	647	590	2.216	4.485	968	407
3 " '25	2.537	652	590	2.271	4.436	964	471
26 Sept. '25	2.537	656	590	1.137	4.376	974	453
20 Dec. '24	2.535	655	591	2.384	4.495	927	447
22 Dec. '23	2.528	652	592	2.200	4.289	989	465
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

VI. ZWITSERSCHE NAT. BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Tegood in het buitenland	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Cr.
23 Dec. 1925..	455,7	89,9	18,8	341,7	823,7	71,3
15 " 1925..	455,8	90,8	16,6	336,2	781,9	120,7
7 " 1925..	455,9	90,4	27,9	335,2	795,4	103,9
30 Nov. 1925..	455,8	90,8	25,9	346,5	819,0	96,0
23 " 1925..	455,9	91,3	26,2	327,8	772,0	116,6
14 " 1925..	461,0	90,1	23,9	333,5	793,8	116,5
7 " 1925..	460,6	89,1	34,5	329,2	815,4	88,4
31 Oct. 1925..	465,5	88,5	30,4	337,5	841,5	77,3
23 " 1925..	470,5	88,6	27,7	323,5	787,4	110,8
15 " 1925..	470,5	88,6	32,3	323,9	791,7	121,3
7 " 1925..	480,4	88,3	28,5	329,7	812,1	101,2
30 Sept. 1925..	490,6	88,4	24,4	332,3	844,5	86,8
23 " 1925..	490,5	89,1	20,0	331,2	780,8	136,7
23 Dec. 1924..	505,6	92,4	47,1	359,3	864,9	122,8
22 Dec. 1923..	537,2	86,1	18,8	332,8	926,8	61,6
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

VII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(Voornaamste posten in milliarden Kronen; te beginnen met 23 November '25 in millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegood in het buitenland 1)	Binnenwissels, ceelen en effecten	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partic.
15 Dec. '25	59	206	118	156	379	225	13
7 " '25	59	206	121	156	390	219	11
30 Nov. '25	59	205	126	156	406	192	23
23 " '25	59	204	131	156	368	210	43
23 Nov. '25	740	2.554	1.635	1.955	4.604	2.624	536
15 " '25	738	2.559	1.637	1.955	4.931	2.456	380
7 " '25	738	2.594	1.667	1.955	5.141	2.316	382
31 Oct. '25	738	2.531	1.685	1.956	5.440	2.094	235
23 " '25	703	2.453	1.579	1.956	4.705	2.406	438
15 " '25	703	2.426	1.605	1.956	4.825	2.411	286
7 " '25	703	2.379	1.716	1.956	4.992	2.287	207
30 Sept. '25	631	2.334	1.734	1.957	5.103	2.048	152
23 " '25	631	2.244	1.624	1.957	4.644	2.326	132
15 Dec. '24	41	151	153	158	332	165	15

1) Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

VIII. OOSTENRIJSCHE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in millioenen Schillingen.) 1)

Data	Goud 1)	Vreemd geld, deviezen en tegd. ijh. buit.l. 2)	Andere edelvaluta 3)	Disconto's en Beleen.	Voorschot ojd. Staat	Circulatie	Rek. Cr.
15 Dec. '25	14,8	498,6	55,4	129,5	190,5	814,4	76,9
7 " '25	14,8	494,9	53,9	104,2	101,1	803,9	57,2
30 Nov. '25	14,8	501,6	55,1	108,4	192,0	826,8	46,8
23 " '25	14,8	500,2	54,7	90,0	192,5	749,2	104,2
15 " '25	14,8	498,2	55,9	91,7	192,9	779,3	74,4
7 " '25	14,8	498,6	60,6	91,5	193,4	806,7	52,3
31 Oct. '25	14,8	504,3	60,7	109,2	194,0	852,5	30,5
23 " '25	14,8	492,9	62,6	79,7	195,4	762,3	83,1
15 " '25	14,8	492,1	64,8	80,3	195,8	783,1	64,7
7 " '25	14,8	496,8	72,0	82,7	196,1	816,6	46,0
30 Sept. '25	14,8	503,4	72,6	82,7	196,6	840,7	29,5
23 " '25	14,8	487,3	72,5	69,4	197,1	755,9	85,3
15 Dec. '24	11,1	442,6	—	184,7	219,5	770,4	86,8
15 Dec. '23	8,2	352,9	—	114,3	253,4	668,2	60,4

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rekg. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

3) Tot dezverre slechts kostdeviezen in \$ en £. Tot einde 1924 werden deze onder "Vreemd geld enz." opgevoerd. Zie pag. 236 in het No. van 18 Maart jl.

IX. TSJECHOSLOWAKIJE

Bankafdeeling van het Ministerie van Financiën.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vordering op den Staat	Goud en Zilver	Tegood in het buitenland	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Cr.
7 Dec. 1925	5.122	1.032	1.175	1.199	7.726	1.254
30 Nov. 1925	5.134	1.031	1.135	1.282	7.921	955
23 " 1925	5.148	1.032	1.129	1.260	7.436	1.430
15 " 1925	5.178	1.031	750	1.300	7.588	814
7 " 1925	5.194	1.031	741	1.204	7.708	604
31 Oct. 1925	5.201	1.030	728	1.122	7.919	504
23 " 1925	5.207	1.030	723	1.036	7.298	815
15 " 1925	5.225	1.030	719	1.034	7.415	715
7 " 1925	5.241	1.030	714	1.062	7.627	636
30 Sept. 1925	5.259	1.030	702	1.062	7.839	484
23 " 1925	5.259	1.030	697	1.057	7.187	884
7 Dec. 1924	10.100*	1.051	720	2.322	8.290	4.013
7 Dec. 1923	10.097*	1.046	1.400	1.637	9.025	3.314

*) Vorderingen op de O-Hong. Bank. In liq.: Bankbiljetten, rekening-crt.-saldi en schatkistbons.

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goudcert.	Disconto's en beleen.	Waarvan Reg. papier	Circulatie	Rek. Cr.	Algemeen Dekkings perc. 1)
28 Nov. 1925..	8.976	6.448	2.135	8.949	5.783	60,2
21 " 1925..	8.544	6.848	2.370	8.289	6.309	57,8
14 " 1925..	8.725	6.865	2.290	8.441	6.282	58,5
7 " 1925..	8.117	7.246	2.295	8.780	5.620	55,6
31 Oct. 1925..	7.832	7.079	2.355	9.126	5.286	53,6
24 " 1925..	8.743	6.637	2.365	8.532	5.692	60,5
17 " 1925..	8.647	6.346	2.475	8.637	5.926	58,6
10 " 1925..	9.692	6.814	3.225	8.978	5.362	66,5
3 " 1925..	9.880	6.857	3.135	9.220	5.493	60,2
26 Sept. 1925..	9.601	6.506	2.885	9.158	5.057	66,6
19 " 1925..	10.114	6.531	3.385	8.809	6.108	64,4
12 " 1925..	10.001	5.968	3.385	8.943	6.559	63,6
5 " 1925..	10.024	6.172	3.385	9.321	5.875	65,0
29 Nov. 1924..	10.776	6.420	1.000	11.132	4.957	65,8
1 Dec. 1923..	10.637	5.976	750	10.741	4.912	68,7

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeischbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 28 December 1925.

De beursdagen vóór Kerstmis toonen als regel geen al te levendigen handel op de internationale fondsenmarkten en ook deze keer is hierop geen uitzondering gemaakt. Zelfs te Parijs zijn de omzetten zeer gering gebleven, hetgeen echter in de eerste plaats in verband heeft gestaan met het optreden van den nieuwen minister van financiën, wiens plannen nog niet in details bekend waren. Dientengevolge zijn ook de schommelingen op de wisselmarkt gering geweest en waar de beurshandel zich in den laatsten tijd voornamelijk laat leiden door de fluctuaties

van het betaalmiddel, is de belangstelling klein gebleven.

Te Berlijn waren de zaken zeer rustig en bleven belangrijke koerswijzigingen uit. De speculatie ontwikkelde in verband met ongunstige persberichten een baisse-positie in Montaan-aandeelen, welke een koersdrukkenden invloed hadden. Zelfs de gunstige cijfers van de Duitse handelsbeweging over November vernochten de aldus ontstane ongeanimeerde tendens niet te verbeteren, evenmin als de aanhoudende sterke vraag naar scheepvaart-aandeelen bijzonderen indruk maakte. Kleurstoffen-aandeelen konden zich na een inzinking, aan het slot der week herstellen. Een geheel zelfstandige beweging vertoonde de markt voor 8 en 10 pCts. goudpandbrieven der verschillende provinciale Land-schappen. Wegens de voorzichtige houding der emitteerende instituten komen deze fondsen slechts mondjesmaat aan de markt, waardoor een gevoelige schaarschte aan materiaal bestaat.

Ook te Londen heeft de vacaties'emming een overheerschen invloed gehad. De omzetten waren zeer gering, doch de ondertoon bleef ook hier gunstig. Veel heeft hiertoe ook bijgedragen de lichte verbetering in den rubber-prijs, waardoor het vertrouwen in de naaste toekomst weder is teruggekeerd. Wat de beleggingsmarkt betreft, was de tendens eveneens opgewekt, wellicht ook door het ontbreken van groote emissies, welke in den laatsten tijd de markt min of meer hebben verontrust.

De beurs te New York is eenigszins onregelmatig geweest, voornamelijk doordat de notering voor call money voorbijgaand is gestegen tot 6 pCt. Toch heeft men hieraan geen consequenties vastgeknoopt, omdat deze rijzing is samengevallen met de nadering van het einde des jaars, een tijdperk, waarin steeds groote eischen aan de geldmarkt worden gesteld. Dientengevolge verwacht men dan ook een verlichting in de eerste dagen van het nieuwe jaar. Verder werd de markt eenigszins onzeker onder den invloed van het bezoek der heeren Montague Norman en Parker Gilbert, resp. Governor van de Bank of England en agent-generaal voor de herstelbetalingen van Duitschland volgens het plan Dawes. In gewoonlijk goed ingelichte kringen echter hecht men geen bijzondere waarde aan dit bezoek, doch ziet men er eerder een hervatting van de besprekingen betreffende de internationale financiële politiek in, zooals in den laatsten tijd herhaaldelijk is voorgekomen.

Ook t e n o z e n t is de handel, in verband met de feestdagen, zeer stil geweest, hoewel de algemeene stemming beter is geworden. Dit gold niet voor de *beleggingsmarkt*, waar eerder een zekere liquidatiedruk viel op te merken. Wellicht echter moet deze in verband worden gebracht met de eenigszins stroevare geldmarkt, hoewel de hoogere noteringen voor prolongatie als uitvloeisel worden beschouwd van de jaarwisseling. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld: 105⁹/₁₆, 105⁵/₁₆, 105³/₁₆; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99⁷/₁₆, 99¹/₁₆; 7 pCt. Ned.-Indië: 101¹⁵/₁₆, 101⁷/₁₆, 101¹³/₁₆; 5 pCt. Mexico £ 100—1000: 10¹³/₁₆, 9⁹/₁₆, 9¹⁵/₁₆; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 76¹/₁₆, 77¹/₁₆; 8 pCt. Sao Paulo: 101⁹/₁₆, 101⁷/₁₆.

Wat de aandelenmarkt betreft, is de aandacht voor *rubberaandeelen* weder grootendeels teruggekeerd. In de eerste plaats was dit het gevolg van de betere rubbernoteringen, in de tweede plaats werd men zich meer bewust, dat de protesten, welke van Amerikaansche zijde zijn geuit, misschien wel voor een meer verwijderde toekomst gewicht in de schaal kunnen leggen, doch dat zij de volgens de verschillende statistische gegevens thans heerschende rubberschaarschte niet uit den weg kunnen ruimen. Dientengevolge zijn langzamerhand weder nieuwe koopers van rubberaandeelen in de markt gekomen. Tegelijkertijd werd opgemerkt, dat de technische positie veel sterker was geworden, doordat een vrij omvangrijke contraminepartij was ontstaan, welke geleidelijk tot dekkingsaankopen is overgegaan. De markt bleef echter gevoelig voor iedere lichte variatie in den prijs van het product, zoodat eenzijdigs de aankopen, anderzijds de verkoopen, slechts op bescheiden schaal konden plaats vinden. Desniettemin is het koerspeil aanmerkelijk gestegen, hoewel de hoogste bereikte koersen van dit jaar nog aanmerkelijk boven het tegenwoordig peil liggen. Amsterdam Rubber: 357, 367, 375⁷/₁₆; Deli Batavia Rubber: 252¹/₁₆, 262¹/₁₆, 275; Hessa Rubber: 477¹/₁₆, 486, 495; Kali Telepak: 402, 411, 415; Ned.-Ind. Rubber en Koffie: 304¹/₁₆, 312, 324¹/₁₆; R'dam Tapanoeli: 178¹/₁₆, 183, 186¹/₁₆; Serbadjadi: 378, 395, 401; Sumatra Rubber: 340, 350, 360; Wai Sumatra Rubber: 358, 356, 365.

In aansluiting aan rubberaandeelen bleef de *tabaksmarkt* vast, voornamelijk voor die soorten, welke in meer direct verband staan met den rubberaanplant. De berichten van den aanstaanden Sumatraoogst bleven bovendien nog te vaag, dan dat hiervan eenige invloed is uitgegaan. Arendsburg: 531, 533, 548¹/₁₆; Besoeki Tabak: 229¹/₁₆, 230¹/₁₆,

236; Deli Batavia: 426, 425¹/₁₆, 440¹/₁₆; Deli Mij.: 400¹/₁₆, 409¹/₁₆, 412; Holland-Sumatra: 235, 240; Ngoepit: 246, 247, 249¹/₁₆; de Oostkust: 229¹/₁₆, 235, 245¹/₁₆; Senembah: 489, 491¹/₁₆, 502.

Suikeraandeelen hebben een vrij onbelangrijk verloop gehad. Een uitzondering dient hier te worden gemaakt voor aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam”, welke een krachtige stijging konden boeken. In de eerste plaats hebben de hoogere Cubanoteeringen hiertoe medegewerkt, in de tweede plaats stimuleerde de mededeeling omtrent het betaalbaar stellen van het interim dividend ad 15 pCt. op 2 Januari a.s. Weliswaar was deze uitkeering reeds lang bekend, doch het publiek oordeelde blijkbaar, dat het bedrag van het dividend, spoedig na de betaalbaarstelling, weder in den koers zou worden begrepen, zoodat men het raadzaam bleek te vinden, thans reeds tot aankoop over te gaan. Vorstenlanden (Cultuur Mij. der): 158¹/₁₆, 159¹/₁₆, 160¹/₁₆; Handelsverg. Amsterdam: 611¹/₁₆, 628¹/₁₆, 638; Java Cultuur Mij.: 329¹/₁₆, 334¹/₁₆, 335¹/₁₆; Ned.-Ind. Suiker Unie: 215, 218, 219; Poerwodjo: 106¹/₁₆, 109¹/₁₆, 110; Tjepper: 585, 583; Suiker Cultuur Mij.: 238, 244.

Petroleumaandeelen waren kalm en zonder opvallende variaties. Eigenaardig was het, dat de vraag voor buitenlandsche rekening sterk is verminderd, waarschijnlijk in verband met de voorbijgaande prijsverbetering van het Fransche betaalmiddel. Ook voor Roemeensche soorten was de vraag geringer, hoewel het koerspeil slechts onbeteekenende variaties heeft aangetoond. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 389¹/₁₆, 390, 390³/₁₆; Geconsolideerde Holl. Petroleum Mij.: 190¹/₁₆, 194¹/₁₆, 194¹/₁₆; Kon. Petroleum Mij.: 411, 413⁵/₁₆, 413⁷/₁₆.

In de afdeling voor *binnenlandsche industriële aandeelen* hebben zich eenige opvallende prijsverbeteringen voorgedaan. In de eerste rij stonden wel aandeelen in kunstzijdeondernemingen. Na de reactie, welke enkele weken geleden hier op te merken is geweest, is er een periode van stilstand ingetreden, waarvan echter velen gebruik hebben gemaakt om de desbetreffende aandeelen tot de lagere prijzen uit de markt te nemen. Toen nu betere beschouwingen omtrent de toekomst verscheenen, werd ook de kooplust van andere zijde grooter, zoodat over de geheele linie een aanmerkelijke koersverbetering kon intreden. Voorts waren aandeelen Philips Gloeilampenfabrieken gevraagd. De jongste emissie van nieuwe aandeelen is een groot succes geworden, zoodat een goed deel van het verlies, dat de oude aandeelen ten tijde van de aankondiging der nieuwe tranche hebben geleden, kon worden ingehaald. Centrale Suiker Mij.: 127¹/₁₆, 128, 127⁷/₁₆; Gerofabriek: 112, 114, 113¹/₁₆; Hollandische Kunstzijde Ind.: 133, 136, 132⁷/₁₆; Holl. Mij. tot het maken van Werken in Gew. Beton: 189¹/₁₆, 185; Jurgens: 123, 125, 125¹/₁₆; Maekubee: 149¹/₁₆, 150¹/₁₆; Ned. Kunstzijdefabriek: 320, 332, 328; Philips Gloeilampen: 374, 370, 376¹/₁₆.

Scheepvaart-aandeelen bleven verlaten, hoewel de grondtoon iets beter is geworden. Holland-Amerika Lijn: 64¹/₁₆, 66, 65; Java China-Japan Lijn: 117¹/₁₆, 119¹/₁₆; Koninklijke Ned. Stoomboot Mij.: 77¹/₁₆, 78¹/₁₆; Ned. Scheepvaart Unie: 159¹/₁₆, 159¹/₁₆, 159¹/₁₆; Stoomvaart Mij. Nederland: 171¹/₁₆, 171¹/₁₆, 172¹/₁₆.

De *mijnmarkt* was over het algemeen vast, vooral voor aandeelen Algemeene Exploratie Maatschappij in verband met geruchten, volgens welke een nieuwe bron op de terreinen der maatschappij zou zijn aanbeoord. Alg. Exploratie Mij.: 134, 137¹/₁₆, 137¹/₁₆; Billiton te Rubriek: 606, 599; Redjang Lebong: 341, 346, 359; Siloengkang: 41¹/₁₆, 44¹/₁₆, 43¹/₁₆; Singkep Tin Mij.: 254, 236 (ex div.).

In *bankaandeelen* zijn geen variaties van beteekenis voorgekomen. Amsterdamsche Bank: 159, 158¹/₁₆, 159¹/₁₆; Java-sche Bank: 328, 326; Koloniale Bank: 185¹/₁₆, 187, 188; Ned.-Ind. Handelsbank: 153, 156¹/₁₆, 158¹/₁₆; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 145¹/₁₆, 146, 146⁷/₁₆; R'damsche Bankvereeniging: 68¹/₁₆, 68⁵/₁₆; Twentsche Bank Ser. A.: 139.

De *Amerikaansche markt* was vrij sterk bewogen voor aandeelen Intercontinental Rubber Company, waarin groote speculatieve koopen en verkoopen plaats hebben gevonden, in verband met de jongste reorganisatieplannen. American Smelting & Ref.: 135¹/₁₆, 131¹/₁₆, 136¹/₁₆; Anaconda Copper: 98¹/₁₆, 100, 99¹/₁₆; Studebaker: 55⁷/₁₆, 56¹/₁₆, 56¹/₁₆; United States Steel Corp.: 133¹/₁₆, 136¹/₁₆, 136¹/₁₆; Atchison Topeca: 127¹/₁₆, 130; Erie: 37, 37¹/₁₆; New York Ontario & Western: 29¹/₁₆, 29¹/₁₆, 29¹/₁₆; Union Pac. Railr.: 151¹/₁₆, 153¹/₁₆, 152⁷/₁₆; Wabash Railway: 42¹/₁₆, 44¹/₁₆, 44⁵/₁₆.

De *geldmarkt* is iets stroevier geworden; prolongatie liep op tot 4¹/₁₆ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 29 December 1925

In ons laatste weekbericht was, wat tarwe betreft, uitvoerig sprake van de officieele Argentijnsche raming der opbrengst van den nieuwen oogst en van de hevige critiek, die daarop, vooral in Noord-Amerika, is geoeft. Nog steeds heeft ook deze week het verschil van meening omtrent die raming voortgeduurd. Als oorzaak voor hevige onrust aan de tarwemarkt kwam daarbij dan nog een herziene berekening van de tarweopbrengst in de Vereenigde Staten en ondanks de feestdagen, welke in deze week plaats vonden, hebben zoowel in Noord- als in Zuid-Amerika groote prijsfluctuaties plaats gevonden. De herziening van de tarweopbrengst der Vereenigde Staten was vervat in het met eenige vertraging gepubliceerde maandrapport van het Ministerie van Landbouw te Washington. Het December-rapport bevat gewoonlijk geen nieuwe raming van de opbrengst van den tarweoogst, die reeds verscheidene maanden tevoren is binnengehaald. Volgens de cijfers, die ditmaal bij afwijking van den regel werden gepubliceerd, zou de gezamenlijke opbrengst van winter- en zomertarwe 29 miljoen bushels geringer zijn geweest dan de laatste raming. Deze bedroeg n.l. 698 miljoen bushels, terwijl de opbrengst nu op 669 miljoen wordt berekend. Reeds vóór deze nieuwe Washingtonsche raming, welke tot sterke prijsstijging leidde, hadden daar herhaaldelijk mededeelingen over regenval in de Zuidelijke Argentijnsche provincies, waarvan dan ook daar de opbrengst zou lijden, tot een herstel in de marktstemming meegewerkt. Op 21 December waren Chicago en Winnipeg nog flauw met lagere prijzen, toen men zich begon neer te leggen bij de Argentijnsche oogstraming, doch den volgenden dag reeds begon de zooveen bedoelde verhooging, welke toen nog voornamelijk gebaseerd heette op Argentijnschen regenval. In Argentinië zelf echter scheen men daarvan weinig bemerkte te hebben, want de markt bleef daar rustig en zelfs waren aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario de prijzen op 22 December lager dan den vorigen dag. Daarop volgde echter de publicatie van het Washingtonsche oogstbericht en met groote sprongen volgden verhoogingen te Chicago en Winnipeg. In Europa nam de kooplust niet toe. In Engeland namelijk verkeerde de markt eenigszins onder den invloed van de vele feestdagen en tevens oefenden eene verhoogde particuliere berekening van den Canadeeschen tarweoogst, alsmede groote verscheppingen naar Engelsche havens eenigen druk uit. Reeds vroeger werd vermoed, dat de vroeger gepubliceerde raming van den Canadeeschen tarweoogst te laag was geweest. De zeer groote aanvoeren aan de Canadeesche markten, welke ook nu nog steeds blijven voortduren, gaven daartoe aanleiding en de raming van de North Western Grain Dealers Association, die nu de opbrengsten der Prairie-provincies schat op 425 miljoen bushels, wat 25 miljoen meer is dan de vroegere officieele raming, schijnt van dit vermoeden een bevestiging. De Engelsche kooplust was deze week veel

minder levendig dan te voren en op het Europeesche vasteland trad geen verbetering in. Nog steeds wordt daar weinig tarwe gekocht en Duitsland gaat voort met zijn aanbod voor export en met vrij groote verschepingen, waarvan het grootste gedeelte naar Engeland. De groote oogsten van West-Europa laten nog steeds hun invloed gelden en doen de invoerlanden minder afhankelijk zijn van de Amerikaanse markt dan anders wel het geval is. Daarbij komt dan voor Frankrijk het bezwaar van den ongunstigen wisselkoers. Het feit, dat te Chicago tarwe de laatste dagen weder zoo sterk in prijs is gestegen, is voor Europa nog in mindere mate van beteekenis, omdat door de geringe hoeveelheid tarwe, die in de Vereenigde Staten dit jaar is binnengehaald toch geen belangrijke uitvoer plaats vindt, en de daar heerschende tarweprijs meer dan anders een binnenlandsche aangelegenheid is. Slechts door het gebruik, dat men in Canada maakt van de vaste stemming in de Vereenigde Staten om zijn tarweprijs hoog te houden en de verhoogingen te Chicago telkens te volgen, gevoelen de invoerlanden de onrust, die aan de Noord-Amerikaansche tarwemarkt heerscht. Indien echter de Argentijnsche oogstraming juist is, zou van schaarschte aan buitenlandsche tarwe voorloopig geen sprake zijn, omdat immers ook Canada nog steeds veel beschikbaar heeft al wordt geregeld Canadeesche tarwe naar de Vereenigde Staten uitgevoerd. Zelfs wordt het meer en meer waarschijnlijk, dat de hooge prijzen ertoe zullen leiden, dat voor het groote Canadeesche tarweoverschot geen voldoende afzet mogelijk zal zijn, en de Canadeesche tarwepool ertoe zal moeten besluiten, wat ruimer en goedkooper aan de markt te komen. Mocht werkelijk regen in de Zuidelijke provincies van Argentinië ook daar de tarweopbrengst sterk doen tegenvallen dan zou dit bezwaar voor Canada veel minder wegen, doch de laatste dagen wordt telkens uit Argentinië vrij goed weder gemeld. De zeer sterke prijsverhoging voor tarwe, die ook aan de Argentijnsche termijnmarkten de laatste weken heeft plaats gevonden, schijnt minder aan regenval in de provincies Buenos Aires en Pampa geweten te moeten worden dan wel aan de vaste markten in Noord-Amerika. Toen tenminste op 28 December op het voetspoor van den vorigen markttag de Argentijnsche markten openden met een hevige prijsverhoging, trad in den loop van den dag een ommekeer in, zoodat de markt ten slotte onveranderd sloot, wat echter tegenover een week tevoren nog een verhoging beteekende van 85 à 100 centavos per 100 KG. Op dezelfde werkdag verliet op 28 December de markt te Chicago en Winnipeg, want ook daar ging in den loop van den dag de moed voor verdere prijsstijging verloren. De verhoging der tarweprijzen bedraagt daar echter in den loop der week nog 16 à 17 dollarcent per 60 lbs. of ruim 10 pCt.

De uitvoer van tarwe uit de landen van Zuid-Oostelijk Europa, waarvan bij prijsstijging toename was voorspeld, wordt nu weder belemmerd door ijs op den Donau. Bezperkte verschepingen vinden nog geregeld plaats, doch deze tarwesorten komen nauwelijks verder westelijk dan het

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Dec.	Maïs Dec.	Haver Dec.	Tarwe Dec.	Maïs Dec.	Lijnzaad Dec.
26 Dec. '25	184	78 1/8	41 7/8	15,15 ¹⁾	8,45 ¹⁾	16,90 ¹⁾
19 „ '25	169 3/4	73 5/8	39 7/8	14,60	8,05	17,40
26 Dec. '24	177 1/2	127 1/2	61 1/2	15,70 ¹⁾	11,15 ²⁾	23,65 ¹⁾
26 Dec. '23	101 7/8	69	44 3/4	11,05 ²⁾	9,75 ²⁾	19,70 ²⁾
26 Dec. '22	125 1/2	72 1/2	43 1/2	11,55 ¹⁾	7,95 ¹⁾	16,85 ¹⁾
20 Juli '14	82	56 3/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70

1) per Februari. 2) per Januari.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	28 Dec. 1925	21 Dec. 1925	29 Dec. 1924
Tarwe (Manitoba III) .. ¹⁾	17,25	16,40	* 18,50
Rogge (No. 2 Western) .. ¹⁾	11,50	11,—	16,10
Maïs (La Plata)	206,—	200,—	253,—
Gerst (48 lb. malting).... ²⁾	192,—	188,—	261,—
Haver	10,90 ⁴⁾	11,15 ⁴⁾	13,75 ⁴⁾
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) .. ¹⁾	14,85	14,80	14,80
Lijnzaad (La Plata)	398,—	396,—	501,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	20/26 Dec. 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	20/26 Dec. 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	1925	1924
Tarwe	20.577	1.230.719	1.322.156	—	22.026	46.407	1.252.745	1.368.563
Rogge	2.738	310.908	561.340	—	500	3.775	311.408	565.115
Boekweit	470	22.729	26.528	—	340	528	23.069	27.056
Maïs	13.067	810.039	775.488	—	79.712	118.562	889.751	894.050
Gerst	2.879	333.609	323.979	—	11.650	33.104	345.259	357.083
Haver	2.490	220.963	245.200	—	1.001	1.645	221.964	246.845
Lijnzaad	4.083	230.939	263.458	—	72.301	72.622	303.240	336.080
Lijnkoek	4.475	195.204	203.797	—	—	700	195.204	204.497
Tarwemeel	2.821	122.795	267.608	—	19.657	33.683	142.452	301.291
Andere meelsoorten	201	10.134	8.669	—	—	—	10.134	8.669

Oostelijk gedeelte der Middellandsche Zee. Geregeld vinden echter ook uitvoeren per spoor uit Hongarije en Zuid-Slavië plaats naar Italië.

In rogge blijven de zaken zich beperken tot Deutsche en Poolsche rogge. Het aanbod daarvan aan de Deutsche markten is groot en ondanks de gestremde scheepvaart in vele der Duitsche waterwegen blijft het aanbod voor export nog steeds vrij ruim. Ondanks ook voor rogge zeer vaste markten in Noord-Amerika, is echter de omzet in deze Europeesche roggesoorten niet groot. Wel werd de Amerikaanse prijsstijging in vrij sterke mate gevolgd, doch uitbreiding der zaken had de stemming niet ten gevolge. Amerika was trouwens op 28 December na vaste opening ten slotte voor rogge lager. Tegenover den 21sten is echter te Chicago de roggeprijs 13 à 15½ dollarcent per 56 lbs. gestegen.

Maïs heeft het herstel der tarwemarkt slechts in beperkte mate gevolgd. In Argentinië trad wel eenige prijsstijging in, doch door beperkte Europeesche vraag, en den goeden stand van den nieuwen Argentijnschen oogst, trad later een daling in, die aan de termijnmarkten van Buenos Aires en Rosario het niveau 15 à 20 centavos per 100 KG. beneden dat van 21 December bracht.

De nieuwe Argentijnsche maïsogst staat er uitstekend voor en de invloed daarvan blijkt uit het feit, dat ondanks de zeer sterk gestegen tarweprijzen, maïs in Argentinië een zoo weinig vaste stemming vertoont. Anders was het te Chicago, waar niet alleen de willige tarwemarkt verhooging der maïsprijzen in de hand werkte, doch bovendien ook voor deze graansoort een vrij sterk verlaagde oogstraming werd gepubliceerd. Terwijl het vorige Washingtonsche maandbericht een taxatie bevatte van ruim 3 milliard bushels en onlangs particuliere ramingen gepubliceerd werden van 3,1 milliard, berekent men volgens het nu verschenen bericht te Washington den oogst op slechts 2,9 milliard bushels.

Niet alleen in Europa, doch ook in Amerika zelf werd eraan getwijfeld, of die schatting wel juist is en men denkt aan de mogelijkheid, dat daarbij de neiging om de over lage maïsprijzen klagende landbouwers te hulp te komen, wel eenigen invloed heeft uitgeoefend. Dit neemt echter niet weg, dat van de vrij sterke prijsdaling, welke den laatsten tijd te Chicago had plaats gevonden, een groot deel weder werd ingehaald. Ook na eenige reactie, die op 28 December intrad, stond maïs te Chicago namelijk nog 4 à 5 dollarcent per 56 lbs. hooger dan een week tevoren. Het dringende aanbod tot lagen prijs uit de Vereenigde Staten was spoedig geheel verdwenen, doch daarmede eveneens de zaken, die onlangs op het lagere niveau geregeld werden gedaan. Tot verbetering van den omzet aan de maïsmarkt, die in de vorige week zoo sterk was verminderd heeft de vaste stemming te Chicago niet geleid. De groote Argentijnsche verschepingen werkten daartoe mede. Zoowel in Engeland als op het vasteland is de vraag voor maïs onbevredigend en stoomende partijen Donau- en Bulgaarsche maïs vinden moeilijk plaatsing. Tot zekere hoogte ligt de oorzaak daarvan in de omstandigheid, dat in Nederland dezer dagen eenige groote partijen in beschadigden toestand zijn aangekomen. Misschien mag daarvan eene verbetering der vraag naar de drogere Argentijnsche en Zuid-Afrikaansche maïs worden verwacht, doch tot nog toe is die verbetering niet ingetreden. Intusschen is in Roemenië het weder nu en dan kouder en schijnt nu werkelijk de sluiting van de Donauscheepvaart voor de deur te staan, waarvan een vermindering der maïsvschepingen kan worden verwacht. Deze week werd echter nog een flinke hoeveelheid afgeladen. Zuid-Afrika gaat voort geregeld maïs af te laden. Nieuw aanbod is zeer schaarsch en duur wegens de droogte, die eenigen tijd in Zuid-Afrika heeft geheerscht en de vooruitzichten voor den nieuwen oogst ongunstig deed schijnen. Intusschen is deze week aan de droogte een einde gekomen, zoodat misschien binnenkort weder nieuwe zaken van Zuid-Afrika mogelijk zullen zijn.

Gerst was deze week zeer stil en zaken kwamen daarin nauwelijks tot stand. Rusland blijft ter verscheping in Januari met gerst aan de markt en de in West-Europa liggende voorraden Russische gerst worden goedkoop aangeboden zonder eenige vraag van betekenis te ontmoeten. Dat de Noord-Amerikaansche gerstmarkt vast was, had op de Europeesche markt zeer weinig invloed. Donau-gerst, die den laatsten tijd wat ruimer wordt aangeboden, ontmoet al evenmin veel belangstelling.

Ook in haver worden weinig zaken gedaan. Het Washingtonsche maandbericht bevatte voor haver eene verhooging van de raming der opbrengst en ook in Argentinië schijnt een ruim uitvoer-overschot aanwezig.

SUIKER.

De kalme stemming op de verschillende suikermarkten werd de afgelopen week nog geaccentueerd door de feestdagen, die op handen waren. De ondertoon was echter prijshoudend.

In New York fluctueerden de prijzen bijna niet:

	Sp. C.	Dec.	Jan.	Mrt.	Mei
Slot voorafgaande week	4.08	2.26	2.33	2.38	2.51
Opening verslagweek	4.08	2.37	2.33	2.40	2.52
Slot verslagweek	4.11	2.37	2.33	2.42	2.54

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 66.980 tons, de versmeltingen 52.000 tons (tegen 22.000 in 1924) en de voorraden 66.000 tons.

Prompte Cubasuiker werd tot ongeveer 2⁵/₁₆ d.c. c. & fr. verhandeld, terwijl de noteering voor Januari/Maartverscheping naar Europa ongeveer Sh. 11¹/₃ c.i.f. was met weinig of geen zaken.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 19 Dec. ...	28.562	15.006	7.347
Nieuwe oogst	4.238	677	1.781
Totaal 1 Jan.-19 Dec.	44.582	18.795	7.347
Werkende fabrieken	63	64	47
Weekexport 19 Dec.	9.661	6.500	—
Oude oogst	68.466	5.314	6.295
Totale export	9.661	6.500	—
Totale voorraad op 19 Dec. ...	149.925	16.181	8.767

F.O.Licht heeft zijne raming voor den Deutschen biet-oogst met 50.000 tons verminderd en teruggebracht op 1.630.000 tons, hetgeen de totale raming voor Europa brengt op 7.482.000 tons of 404.200 tons meer dan de laatste oogst. Zonder mederekening van Rusland zou deze raming echter eene vermindering beteekenen van 137.000 tons in vergelijking met den laatsten oogst.

In Engeland was de stemming op de termijnmarkt de geheele week prijshoudend en liepen prijzen iets op. De noteering voor December, die met 13⁷/₈—9% opende, sloot op 13/10—14/0%, terwijl deze noteeringen voor Mei resp. 14/6% en 14/9³/₄ waren.

De Zichtbare voorraden zijn volgens C. Czarnikow:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Dec.	1.047.000	885.000	744.000
Tsjechoslowakije 1 Dec.	780.000	706.000	593.000
Frankrijk 1 Dec.	378.000	305.000	208.000
Nederland 1 Dec.	235.000	198.000	124.000
België 1 Dec.	168.000	153.000	123.000
Engeland 1 Dec.	306.000	152.000	164.000
Europa ..	2.914.000	2.399.000	1.956.000
V.S. Atlant. havens 23 Dec. ...	66.000	23.000	24.000
Cuba 19 Dec. alle havens ...	150.000	16.000	9.000
Totaal ..	3.130.000	2.438.000	1.989.000

Op Java was ook de afgelopen week de markt zeer kalm gestemd. V.I.S.P. verkoopen vonden niet plaats; voor disponibile witte suiker werd f 10½ betaald, terwijl een postje Superieur Juli/Augustuslevering uit den nieuwen oogst tot f 9% in andere handen overging.

Hier te lande was de markt prijshoudend gestemd, doch kwamen weinig zaken tot stand. De noteeringen fluctueerden hoogstens f 1/8 en waren ongeveer a.v.

December f 16¼; Mei f 17½; Augustus f 17¾.

Op deze prijzen sloot de markt in prijshoudende stemming.

De omzet bedroeg deze week slechts ongeveer 1400 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96° c.i.f. Nov./Dec.	
		Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
28 Dec. '25	kristalsuiker basis 99° f 17	31/9	13/7½	11/-	4,14
21 Dec. '25	" 17 ¹ / ₈	31/9	13/7½	11/1½	4,08
28 Dec. '24	" 19 ⁵ / ₁₆	37/	17/9	13/6	4,52
28 Dec. '23	" 32 ¹³ / ₁₆	63/9	25/6	24/9	7,22
4 Juli '14	ruwsuiker basis 88° f 11 ¹³ / ₃₂	18/-	—	—	3,26
	basis 99° f 14 ¹³ / ₃₂				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	24 Dec. 1925	18 Dec. 1925	11 Dec. 1925	26 Dec. 1924	26 Dec. 1923
New York voor Middling ...	19,80 c	19,40 c	19,70 c	24,30 c	37,25 c
New Orleans voor Middling	19,25 c	18,77 c	19,05 c	23,00 c	35,75 c
Liverpool voor Middling ...	9,92 d	9,81 d	10,17 d	— d	— d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '25 tot 18 Dec. '25	Overeenkomstige periode	
		1924	1923
Ontvangsten Gulf-Havens.	6228	5805	4597
Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr.Brittannië	1279	1348	1080
„ „t Vasteland etc.	2589	2246	1663
„ „ Japan.....	537	415	333

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	18 Dec. '25	Overeenkomstig tijdstip	
		1924	1923
Amerik. havens.....	1559	1538	1012
Binnenland	1918	1555	1123
New York	67	209	139
New Orleans	463	417	271
Liverpool	427	445	308

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 23 December 1925.

De Amerikaansche katoenmarkt is flauw. Het Ginners-Rapport, dat jl. Maandag gepubliceerd werd, gaf het totaal aantal gedinge balen tot 12 December aan als 14.826.000 tegen 12.792.000 balen over dezelfde periode verleden jaar en 9.549.000 balen in 1923. Dit groote cijfer was reeds verdisconteerd en had weinig invloed op de markt. Het schijnt wel, dat de gebeurtenissen de jongste tegenstrijdige critieken over de U.S.A. Agricultural Bureau oogstvoorspellingen rechtvaardigen. Wanneer wij de cijfers, gepubliceerd tusschen 23 Juli en 23 September, eens vergelijken, komen wij tot totalen, varierende tusschen 13.566.000 en 13.990.000 balen, terwijl inderdaad reeds 14.826.000 balen zijn gedingd. Egyptische katoen is verder gedaald. De flauwe stemming in den handel blijkt wel uit de locoverkoopten te Liverpool, welke gedurende de afgelopen week slechts 32.000 balen bedroegen; een lager cijfer dan sedert geruimen tijd het geval is geweest.

Ook in de garenmarkt gaat weinig om. Er worden slechts kleine hoeveelheden voor direct gebruik gekocht, zoowel in twist- als weftgarens. Slechts in enkele gevallen schijnen sommige fabrikanten van medio-nummers flinke posten te hebben afgesloten, doch dit kan men gevoeglijk als een uitzondering beschouwen. Voorraden beginnen toe te nemen en het is niet te verwonderen, dat de Master's Federation gisteren voor de Amerikaansche sectie een stilstand der fabrieken van een extra week in aansluiting met de gewone jaarlijksche vacantieweek heeft aanbevolen, wat dus practisch neerkomt op een stopzetten gedurende veertien dagen. Wat getwijfde garens betreft, beperkt de vraag zich voornamelijk tot enkele kleine partijtjes voor binnenlandsch gebruik voor het Noorden en de Midlands. In Egyptische garens hebben de flauwe stemming van het ruwe materiaal en de algeheele afwezigheid van vraag alsmede de naderende vacantedagen ertoe bijgedragen de reeds gedrukte stemming nog te vergrooten.

Ook de doekmarkt is zeer flauw. De naderende vacantedagen worden zoowel door koopers als verkoopers met verlangen tegemoet gezien, na de laatste dagen, waarin nauwelijks eenige zaken te vermelden vallen. Koopers op de overzeesche markten hebben den loop van katoen- en garen-prijzen nauwkeurig gevolgd en nu deze den laatsten tijd wat flauwer zijn, blijven zij in hun afzijdige houding volharden. Hun ondervinding der laatste weken is niet zeer gelukkig, want zij, die het laatste gekocht hebben, hebben over het algemeen minder moeten betalen dan hun voorgangers. Een woord van waarschuwing lijkt ons hier echter wel op zijn plaats. Doekprijzen zijn momenteel in verband met prijzen van katoen en garens zeer laag. Verdere concessies in prijzen van manufacturen zijn inderdaad niet mogelijk en zouden daarentegen, indien er wat meer vraag doorkomt, noch spinners noch fabrikanten met de zeer

slechte prijzen, die zij thans kunnen bedingen, meer tevreden zijn. 16 Dec. 23 Dec. Oost. koersen. 15 Dec. 22 Dec.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Br. Indië 1/6^{3/4} 1/6^{3/4}
F.G.F. Sakellaridis 17,30 16,50 T.T. op Hongkong 2/4^{1/2} 2/4^{1/2}
G.F. No. 1 Oomra 7,00 6,75 T.T. op Shanghai 3/1^{1/2} 3/1^{1/2}

KOFFIE.

Sedert het verschijnen van het laatste weekoverzicht bleef de stemming voor het artikel onveranderd vast. De vorderingen van de productielanden bleven grotendeels ongewijzigd en ook alhier kwam, zoowel voor loco en aflading als voor termijnen, in de prijzen zoo goed als geen verandering. De afzet was, in aanmerking genomen, dat de markt door de feestdagen eigenlijk slechts gedurende de helft van de week is geopend geweest, niet onbevredigend te noemen, vooral ook wanneer in het oog wordt gehouden, dat tegen het einde van het jaar de ondernemingslust bij den handel gewoonlijk zeer gering is.

Volgens telegrafisch bericht uit Brazilië heeft het Gouvernement van den Staat Sao Paulo aan het Braziliaansche Congres machtiging gevraagd tot het aangaan van een leening ten bedrage van £10 Millioen met het doel den koffieprijs verder te verdedigen. Naar van andere zijde bericht wordt, zou de bedoeling zijn om deze leening eventueel zooveel mogelijk onder te brengen in Brazilië zelf en om verder te trachten, nu de Vereenigde Staten van Amerika definitief geweigerd hebben, het restant te Londen geplaatst te krijgen. Of de gevraagde machtiging zal worden verleend en wat dan verder van het geheele plan zal terecht komen, moet worden afgewacht.

Een ander telegrafisch bericht vermeldt, dat de Centro de Café, het bekende te Rio de Janeiro verschijnende vakblad, den Rio-uitvoer voor het jaar 1926/27 schat op 2^{1/2} Millioen balen. Dit is de eerste raming, die van den volgende Rio-oogst uit Brazilië is ontvangen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 102/- à 103/- per cwt., en van dito Prime ongeveer 103/- à 105/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving prompte verscheping, bedragen 80/- à 81/-.

Van Robusta W.L.B. f.a.q. Januari-verscheping, zijn de aanbiedingen van Indië op het oogenblik 52 à 52^{1/2} ct. per ^{1/2} KG., c.i.f., uitgeleverd gewicht, netto contant. In deze soort gaat echter weinig op aflading om en stoomend wordt zij zelfs lager (in enkele gevallen zelfs 1 à 1^{1/2} ct. lager) aangeboden. Van Palembang Robusta bleven ook deze week de directe offerten geheel uit, wat niet te verwonderen is, daar dezer dagen in Indië zelf voor December-verscheping 49 ct. c.i.f. is betaald, terwijl de prijs, die hier te maken zou, zijn, waarschijnlijk niet veel hooger is dan 47 ct.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 65 ct. per ^{1/2} KG. voor Superior Santos en 56 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good				
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
29 Dec.	54 ^{1/8}	52 ^{1/8}	50 ^{1/8}	49 ^{3/8}	50	48 ^{1/8}	46	44 ^{3/8}
22 "	53 ^{1/8}	51 ^{1/8}	49 ^{3/8}	49 ^{3/8}	49 ^{1/8}	47 ^{3/8}	45 ^{7/8}	44 ^{3/8}
15 "	52 ^{1/8}	50 ^{3/8}	48 ^{3/8}	48 ^{3/8}	48 ^{7/8}	46 ^{7/8}	45 ^{3/8}	44 ^{1/8}
8 "	51 ^{1/8}	49 ^{3/8}	47 ^{1/8}	46 ^{3/8}	47 ^{1/8}	45 ^{1/8}	43 ^{7/8}	42 ^{3/8}

De slot-noteeringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.
28 Dec.	\$ —,—	\$ 16,82	\$ 16,60
21 "	" 16,99	" 16,75	" 16,49
14 "	" 16,65	" 16,47	" 16,38
7 "	" 15,93	" 15,95	" 15,80

Rotterdam, 29 December 1925.

THEE.

Van de theemarkt valt niets nieuws te berichten. Zoowel hier als te Londen heerscht vacantie-stemming en kwamen slechts enkele tweedehands zaken tot stand.

Amsterdam, 28 December.

RUBBER.

De stemming op de rubbermarkt was deze week tamelijk kalm, aangezien koopers zoowel als verkoopers zich vóór de feestdagen van belangrijke transacties onthielden. De omzet was dan ook zeer gering en de slotnoteeringen luiden als volgt:

Ia Crêpe: einde voorafgaande week:

December 250 ct. 256 ct.

Januari/Maart 241 " 249 "

April/Juni 219 " 228 "

28 December 1925.

